

**A
LIA OKTATÁSI KÖZPONT
ÓVODA, SZAKGIMNÁZIUM ÉS
SZAKKÖZÉPISKOLA**

**EGYSÉGES SZERKEZETBE
FOGLALT**

**PEDAGÓGIAI
PROGRAMJA**

2017

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés

- **I.** Kedves Érdeklődő!
- **II.** Helyzetkép az iskolánkról
- **III.** Jogi státus, alapadatok

2. Az iskola nevelési programja

- **I.** A nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai
- **II.** A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink
- **III.** A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladataink
- **IV.** A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladataink
- **V.** A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai
- **VI.** A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje
- **VII.** Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi jog gyakorlásának rendje
- **VIII.** Kapcsolattartás a szülőkkel, a pedagógusokkal, a tanulókkal, az intézmény partnereivel
- **IX.** A tanulmányok alatt szervezett vizsgák szabályzata
- **X.** A felvétel és az átvétel -a Nkt. keretei közötti- helyi szabályai
- **XI.** A felvételi eljárás különös szabályai

3. Az iskola helyi tanterve

- **I.** A választott kerettanterv megnevezése
- **II.** A szabadon tervezhető órakeret felhasználása
- **III.** Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, és taneszközök kiválasztásának elvei
- **IV.** A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai
- **V.** A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja
- **VI.** A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai
- **VII.** Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek
- **VIII.** A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések
- **IX.** Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái
- **X.** Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása
- **XI.** A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei
- **XII.** A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek
- **XIII.** Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei
- **XIV.** A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

4. Legitimációs záradék

Bevezetés

Kedves Érdeklődő!

A LIA Oktatási Központ Óvoda, Szakgimnázium és Szakközépiskola vezetését és tantestületét a pedagógiai program kidolgozásánál kettős cél vezette. A programnak egyrészt mindenben meg kell felelnie a Köznevelési Törvény nevelés-oktatásra vonatkozó előírásainak, valamint az Országos Szakképzési Jegyzékben szereplő szakképesítések követelményrendszerének, másrészt szem előtt kell tartanunk az Egészségfejlesztési-Oktatási Alapítvány alapítójának azon meggyőződését, miszerint Magyarország gazdasági fejlődéséhez és az állampolgárok létbiztonságának megteremtéséhez konvertálható tudással rendelkező, szakképzett munkaerőre van szükség, ehhez pedig elengedhetetlenül szükséges az átfogó közgazdasági, informatikai és pénzügyi oktatás mellett az idegen nyelvek magas óraszámú történő tanítása is.

Az Egészségfejlesztési-Oktatási Alapítvány kuratóriuma, valamint a LIA Oktatási Központ Óvoda, Szakgimnázium és Szakközépiskola főigazgatója és tantestülete biztos abban, hogy a magas szintű szakmai és nyelvi képzés a tanulók számára lehetővé teszi, hogy az iskola elvégzése és a megfelelő vizsgák letétele után jó eséllyel induljanak a munkaerőpiacon, képzettségüknek megfelelő állást kapjanak, és ezzel hozzájárulnak Magyarország gazdasági fejlődéséhez, a munkanélküliség csökkenéséhez és az ország általános jólétének emeléséhez.

Iskolánk világnézetileg nem elkötelezett. Legfontosabb nevelési célkitűzéseink közé tartozik a tehetség kibontakoztatása. Elsőbbséget kapnak nevelésünkben az empatikus, toleráns és a személyiséget tiszteletben tartó módszerek. Fontosnak tartjuk az egyéni képességfejlesztést, a kreativitás és az egyéniség kibontakoztatását.

Tanáraink, magasan képzettek. Diák centrikus gondolkodásmód, sokrétű érdeklődés, kiváló szaktudás és empátia kell ahhoz, hogy kiemelkedő pedagógiai munkát végezhesenek.

Az itt tanuló diákoknak széleskörű lehetőséget biztosítunk az ismeretszerzésre, számtalan ötletet kapnak a szabadidő hasznos eltöltéséhez is. Támogatjuk a tanulókat önmaguk megvalósításában, mindig mindenben számíthatnak segítségünkre. Az iskolában és az iskola falain kívül is elkíséri őket szeretetünk, gondoskodásunk. Ilyen légkörben mindenki képességeihez mérten a legjobban teljesít.

Kollégáim azt mondják, addig alakítjuk, formáljuk, szeretjük az iskolát, amíg olyan lesz, amilyenbe mi is szívesen jártunk volna.

Reméljük, hogy aki a pedagógiai programunkat olvassa – legyen az pedagógiai szakértő, intézményünk pedagógusa, diák, szülő és mindenki, aki az iskolánkban folyó képzés iránt érdeklődik – meggyőződhet arról, hogy a LIA Oktatási Központban színvonalas, jól tervezett, a követelményeknek mindenben megfelelő nevelő-oktató munka folyik.

Dr. Koncz Kornélia Ph.D
főigazgató

Helyzetkép az iskolánkról

• Alapítási körülmények

Az iskola alapítója és fenntartója az Egészségfejlesztési-Oktatási Alapítvány, amelyet a Fővárosi Bíróság az 1959. évi IV: tv. (Ptk. 74/A § 4. bek.) alapján 8137. sorszám alatt 2001. február 1-jén vett nyilvántartásba.

Az Alapítvány önálló jogi személy.

Székhelye: 1125 Budapest, Diós árok 60/D

Az Alapítványt a háromtagú kuratórium elnöke és társelnöke önállóan képviseli.

Az alapító felismerte, hogy minden polgári társadalomban a felemelkedés legjárhatóbb útja a korszerű oktatás-tanulás-képzés, a piacképes tudás elsajátítása. Európa közepén kis országként alapvető cél, hogy a kontinensen hazánk rendelkezzen a legjobban képzett munkaerővel. Ez javíthatja érdemben leginkább az európai munkamegosztásban eddig elfoglalt helyünket. Az új évezred kihívásainak kell megfelelni, magas szintű szakmai ismeretekre, felelős munkakultúra elsajátítására van szükség. A szakirányú vállalkozás-gazdaságtani-, számviteli, ellenőrzési, informatikai és idegen nyelvi ismeretek korszerű keretek között történő elsajátítása alkalmassá teszi a végzeteket a harmadik évezred kihívásainak megválaszolására. Ezzel a megfontolással hozta létre az Alapítvány a LIA Alapítványi Szakképző Iskolát, amely a 2003. júniusi 22-ei módosítás után LIA Alapítványi Szakközépiskola, majd 2007. június 28-ától LIA Alapítványi Általános Iskola és Szakközépiskola, 2011. szeptember 1-jétől LIA Alapítványi Óvoda és Szakközépiskola, 2014. szeptember elsejétől a LIA Alapítványi Óvoda és Szakképző Iskola, és 2016. szeptember elsejétől pedig LIA Oktatási Központ Óvoda, Szakgimnázium és Szakközépiskola néven szerepel.

Az Alapítvány alapvető céljának tekinti az újonnan létrejött magyar piacgazdasági viszonyok kialakulásával a szakmai közép-, és emelt szintű képzési formák megteremtését. A szakképzés fejlesztésének előmozdítására az alapítvány kétéves, nappali, esti és levelező tagozatos, gazdasági-pénzügyi, idegenforgalmi, informatikai, ügyviteli, kereskedelmi és nyelvi képzést nyújtó iskolát hozott létre. A szakközépiskolában 10. osztály után, és a szakgimnáziumi beiskolázásnál számít azokra az érettségizett fiatalokra, akik a fenti szakágakban különféle szakképesítések megszerzését szeretnék elérni.

Az intézmény működése a pályázatokra, működési támogatásokra, valamint a fenntartó támogatására épül.

Iskolánk és óvodánk épületeinek adottságaira való tekintettel azon fáradozunk, hogy kialakítsuk családias jellegét. Igyekszünk mindent megtenni azért, hogy az óvodásaink és a diákjaink

- jól érezzék magukat nálunk
- szívesen járjanak óvodába, iskolába
- kellő alapossággal elsajátítsák az ismereteket
- a tanulást ne érezzék kényszernek
- megvalósítsák önmagukat
- képességeikhez mérten a legtöbbet hozzák ki magukból.

Tantestületünk szakmai felkészültsége, empátiája, alkotóképessége, a magas szintű pedagógiai tevékenységünk biztosítója.

Nem tekintjük magunkat elitiskolának, de felvesszük a versenyt a hasonló típusú intézményekkel.

- Nem kötjük magunkat egyetlen társadalmi, filozófiai irányzathoz sem, de biztosítjuk tanulóink számára a sokszínű tájékozódás lehetőségét, a különböző gondolati rendszerek megismerésében.
- Szilárd értékrendet, konkrét társadalmi kapaszkodókat igyekszünk nyújtani diákjainknak.
- Nem kapcsolódunk egyetlen ismert pedagógiai irányzathoz, programhoz sem, de nyitottak vagyunk az új pedagógiai módszerek irányában.
- Csak közösen vállalható célokat állítunk a nevelőtestület elé, és csapatmunkára építünk.
- A tanulói befogadásra épülő, de a közössé tett normákon belül széles cselekvési teret hagyó nevelés-oktatást valósítunk meg.
- A kerettantervet és az OKJ-s szakmai és vizsgakövetelményeket vesszük alapul, kiegészítve a magas óraszámú nyelvtanítással.

Jogi státus, alapadatok

Az alábbi ismertetés az intézmény legfontosabb adatait, jellemzőit tartalmazza.

- Az alapítás éve: 2001.
- Az intézmény megnevezése:
LIA Oktatási Központ Óvoda, Szakgimnázium és Szakközépiskola
- Az intézmény székhelye:
Levél cím: 1126 Budapest, Dolgos u. 7-9.
Telefon: 06-30-9322-404
E-mail: info@liaiskola.hu
web-lap: www.liaiskola.hu
- Az intézmény fenntartója:
Egészségfejlesztési-Oktatási Alapítvány
1125 Budapest, Diós árok 60/D
- Az intézmény felügyeleti szerve: Budapest Főváros Kormányhivatala
- Az intézmény jogállása: önálló jogi személy
- Az intézmény típusa: összetett intézmény
- Az intézmény működési területe: országos
- Az intézmény ellátandó alaptevékenysége :
óvodai nevelés,
szakgimnáziumi nevelés-oktatás
szakközépiskolai nevelés-oktatás,
felnőttoktatás
- Az intézmény képviselőjére jogosultak:
az intézmény vezetője (főigazgatója), valamint az általa megbízott intézményi dolgozó

Nevelési program

Mottó:

**„Ide kell hoznunk a nagyvilágot,
Ide kell hoznunk mindent,
Ami szép, ami jó, ami nemes,
s amit érdemes”**

(Veres Péter)

I. A nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Pedagógiai tevékenységünk fő alapelve, hogy iskolánk **légkörét a tanuló központúság, a „tanulókért szemléletű”** mindennapok határozzák meg, ahol diák és tanár egyaránt vállalja, érzi, hogy:

„Az iskola dolga, hogy megtanítsa a tanulóknak, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti vágyat, hogy megtanítsa bennünket a jól végzett munka örömére, az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa szeretni amit csinálunk, és segítsen megtalálni, amit csinálni szeretnénk.”

(Szent-Györgyi Albert)

Ennek tudatában, ismerve a hozzánk járó tanulók adottságait, körülményeit, tudatosan szervezzük, irányítjuk, motiváljuk tanulási tevékenységüket, értékeljük teljesítményüket, tetteiket, fejlődésüket.

Legfontosabb célkitűzéseink

Alapvető, a megfelelő tudományos igényességű ismeretek nyújtása.

Pedagógiai programunk az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó **kultúra továbbépíthető alapjait** foglalja magában, a tanulók fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel, arányosan és mértéktartóan.

Erkölcsei értékek közvetítése

Az általános, pozitív **emberi értékek** (pl. becsületesség, felelősségérzet, együttérzés, elfogadás, kötelességtudat, tolerancia stb.) „méltó rangra emelése”, megerősítése példamutatással, elismeréssel, tisztelettel.

Pozitív magatartási, viselkedési normák kialakítása

Az ismeretek elsajátítása eszköz, a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs cselekvési képességeinek kialakításához, megalapozza a tanulók eligazodását szűkebb és tágabb környezetükben. Tagadhatatlan, hogy e tudás értékes kincs, de csak akkor, ha megfelelő emberi minőség, **erkölcsi igényesség és az egészséges önérvényesítés** is társul hozzá.

Ennek alapján **pedagógiai munkánk alapvető feladata**, hogy - iskolánk sajátosságait, képzési rendünket, a pedagógiai folyamatot, a kerettantervet, és a szakmai és vizsgakövetelményeket figyelembe véve, a tanulói nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve - a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos **alábbi értékeket** tanulóink megfelelő szinten elsajátítsák.

- Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépségei iránt.
- Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása, a balesetek megelőzése).
- Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye, (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás). Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
- Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
- A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
- A két nem közötti tisztelet, harmonikus kapcsolat.
- Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások véleményének, szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása.
- Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítéletmentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
- A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességének kialakítására.
- A szülőföld, Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása, a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
- A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség – és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
- Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint a tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósítását segítik, az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

A személyiségfejlesztés nem korlátozódhat csak az iskolán belüli életre, hanem állandó **tapasztalatszerzést** igényel az élet minden területén, a család, az iskola irányításával, visszajelzésével. Minden ember fontos törekvése, hogy jó benyomást tegyen környezetére.

• **Nevelési elveink**

- ◆ Egymás tiszteletén alapuló tanár-diák kapcsolat kialakítására törekszünk.
- ◆ A reális önismeretet fejlesztjük tanulóinkban a későbbi kihívások, problémák sikeres megoldásának érdekében.
- ◆ A diákokban kialakítjuk az önmaguk és környezetük iránti igényességet.
- ◆ Elsajátíttatjuk a kulturált viselkedés, egymás mellett élés és a kooperációban való munkálkodás alapvető normáit.
- ◆ Kialakítjuk tanulóinkban a szorgalom, a tudás, a munka iránti elkötelezettséget.
- ◆ Nyitottságra, az új megismerésre ösztönözzük őket.
- ◆ A tolerancia és a megértés képességét fejlesztjük bennük.
- ◆ A kulturált véleménykifejtés és a mások érvekkkel való meggyőzésének technikáját alakítjuk ki bennük.
- ◆ Az oktató-nevelő munkánkban az egyenlő bánásmód elvét alkalmazzuk, elítéljük akár a közvetett, akár a közvetlen hátrányos megkülönböztetést, és minden olyan helyzetet, amelyben a tanulói jogok sérülhetnek. A pedagógiai munkánk szervezésekor, végrehajtásakor, a döntések meghozatalánál a tanulók mindenek felett álló érdekét vesszük figyelembe és ügyelünk arra, hogy
  - ❖ a legkorszerűbb ismereteket közvetítsük nekik,
  - ❖ leterheltségük ne legyen aránytalanul nagy,
  - ❖ minden segítséget megkapjanak képességeik kibontakoztatásához, személyiségük fejlődéséhez,
  - ❖ ügyeikben méltányosan, humánusan, valamennyi tényező figyelembevételével, a többi tanuló érdekeinek mérlegelésével, a rendelkezésre álló lehetőségek közül számukra a legkedvezőbbet választva döntünk.

Nevelési céljainkat akkor valósítjuk meg sikeresen, ha végzős diákjaink

- megfelelő, továbbépíthető ismeretekkel, képességekkel, készségekkel rendelkeznek
- képesek önálló tanulásra, problémamegoldásra, kommunikációra, szereplésre
- kialakul reális önértékelésük, önfogadásuk, egészséges önérvényesítési képességük
- ismerik, tisztelik, ápolják nemzeti, városi és iskolai hagyományainkat
- környezettudatos a magatartásuk
- egészséges életmódot folytatnak
- személyiségük egésze harmonikus
- a jelenben és a jövőben képesek jó emberi kapcsolatokat fenntartani
- indíttatást éreznek az eredményes munkavégzésre.

Alapelveink, céljaink kialakítását a fenntartó, a tanulók, a kapcsolódó oktatási intézmények elvárásai, tantestületünk pedagógusainak elkötelezettsége és meggyőződése határozza meg. Ezért úgy gondoljuk, hogy **alapelveink, céljaink létjogosultságát, megvalósulásuk sikerességét** is a fenntartó, az iskolahasználók, az iskola környezetének visszajelzései alapján ítéljük meg.

Oktató-nevelő munkánk módszerei

Direkt módszereink

- a szokások kialakítását szolgáló beidegző módszerek (követelés, gyakoroltatás, segítségadás, ellenőrzés, ösztönzés)
- a magatartási-tevékenységi modellek közvetítésére alkalmas, a példaképek, eszményképek kialakítását célzó módszerek (elbeszélés, modellértékű személyek bemutatása, műalkotások bemutatása, személyes példaadás)
- a meggyőződések formálásában döntő szerepű eljárások, a tudatosítás módszerei (előadás, magyarázat, beszélgetés, a tanulók önálló elemző munkája)

Indirekt módszereink

- közösségfejlesztő és önfejlesztő tevékenységek (fizikai munkafeladatok, tanulmányi feladatok)
- kölcsönhatásrendszer (perspektívák adása, hagyományok kialakítása, közvetett követelés, ösztönzés és ellenőrzés, a nevelők személyes részvétele a közösségi tevékenységekben, pozitív egyéni és csoportos minták kiemelése, közvetett felvilágosítás, vita)

Az iskola nevelési-oktatási célkitűzései a rögzített alapelvek, a konszenzuson alapuló elképzelések, korunk modern emberi elvárásai, és a központi előírások alapján határozhatók meg. A kitűzhető célok az új embereszményre, a nevelés-oktatás folyamatára és az iskolaműködtetésre vonatkoztathatók. A célok egyik része a bemenetre, másik csoportja a kimenetre, a többi pedig a pedagógiai folyamatra irányul.

Közös céljaink az alábbiak

- ◆ Évente frissített beiskolázási programmal, megfelelő vonzerővel biztosítjuk a tanulói utánpótlást.
- ◆ Speciális szakmai képzés megvalósításával innovatív tudást alakítunk ki a tanulóknak, biztosítjuk a szakmai vizsgákra és a szakirányú továbbtanulásra történő felkészítést.
- ◆ A tanulói képességfejlesztést alapvető célkitűzésként kezeljük.
- ◆ Meghatározó feladatnak tekintjük az ismeretközvetítést és a korszerű szakmai képzést.
- ◆ Kezdetől törekszünk a tanulás megtanítására, az eredményes tanulási módszerek és technikák elsajátíttatására.
- ◆ Lehetőségként kezeljük a tanulók felzárkóztatását, s a tanulási és magatartási hátrányok csökkentésére törekszünk.
- ◆ Biztosítjuk a szakmai és nyelvvizsgákra, valamint a szakirányú továbbtanulásra történő felkészítést.
- ◆ Változatos módszerekkel célul tűzzük ki a tehetséggondozást.
- ◆ Meghatározó célnak tekintjük, hogy tanulóink az általános műveltség és a szakmai ismeretek birtokában a munkaerőpiacon és a továbbtanulás területén egyaránt sikeresen érvényesülhessenek.
- ◆ Közösségteremtő erőnek tekintjük a szilárd értékrendet, a humanista elkötelezettséget, a toleranciát, az egészséges lokálpatriotizmust.
- ◆ Lehetőségeink között tudatosan törekszünk a nemzeti kultúra ápolására és közvetítésére.
- ◆ Alapvetően értelmes, előítéletektől mentes, felelősségteljes gondolkodású, alkotószellemű, fegyelmezett magatartású és mindenkor szavahihető tanulók nevelésére vállalkozunk.
- ◆ Minden helyzetben törekszünk a problémák nyílt, őszinte feltárására és megbeszélésére.

- ◆ Az érdeklődés felkeltésével és ébrentartásával a tárgyi tudás elmélyítését, rendszeres szerepeltetéssel a kommunikációs készség fejlesztését célozzuk meg.
- ◆ A tanári szabadság tiszteletben tartása mellett kialakítunk egy szabályokban lefektetett, kiszámítható és az egységessel közelítő értékelési rendszert.
- ◆ Az iskola hagyományainak megteremtésére törekszünk.

A célok meghatározzák a követendő stratégiát, a gyakorlati eljárások összességét. A célkitűzések maradéktalan megvalósítását a mindenkori tanulói összetétel befolyásolja.

II. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladataink

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok nevelő-oktató munkánk szerves részét képezik. A legtágabb értelemben véve, a személyiségformálás, a tudásszint növelésével, az erkölcsi ismeretek megismertetésével közvetlenül hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló helyes irányban fejlődjön, képes legyen annak felismerésére, hogy az adott esetben mi a megfelelő döntés.

A tanulók életkori fejlődésének sajátosságait is figyelembe vevő pedagógiai feladatok a mi iskolafokozatunkon a következők:

Ifjú kor (17-25 év)

Az ifjúkor is nagy jelentőségű a személyiség kialakulásában, a társadalom tagjává való formálódásban. Lényegében ez a felnőtté válás, a válaszkeresés, a helykeresés, a társkeresés kora. Ebben a korban már igen nagyok az egyéni különbségek.

Feladatunk ebben a korban

A fantázia és a gondolkodás fejlesztése. A speciális érdeklődés erősítése az ambíciók támogatása. Az igazi értékek felismerésének, a pozitív értékorientációnak a segítése. A megfelelő életvitel kialakításának támogatása. A generációs problémák csökkentése.

A személyiségfejlesztés területei és feladataink

A tanulók erkölcsi nevelése.

- Az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása.

A tanulók értelmi nevelése

- Az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése. A világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása.

A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelése

- Az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.

A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése:

- Az élő és élettelen környezet jelenségeire, a tanulók közösségeire, és önmagukra irányuló helyes cselekvésre, és aktivitásra készítő érzelmek kialakítása.

A tanulók akarati nevelése

- Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása.

A tanulók nemzeti nevelése

- A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése. A hazaszeretet érzésének felébresztése.

A tanulók állampolgári nevelése

- Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.

A tanulók munkára nevelése

- Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.

A tanulók testi nevelése

- A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.

A tanulók művészeti nevelése:

- Az értelmi és az esztétikai nevelés eszközével, az iskola, a család és a környezet személyiségformáló tevékenységének kiegészítése.
A tanulók művészeti ízlésének, érdeklődésének, igényességének, esztétikai kultúrájának megalapozása.

III. A teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladataink

- Az egészségfejlesztés iskolai feladatai
- Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása
- Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb céljai:
veszélyhelyzetek felismerése
életkornak megfelelő ismeretek közvetítése
az elsősegélynyújtás gyakorlati alkalmazása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái, módszerei, eszközei, tanulásszervezési módjai

	Formái	Módszerei, eszközei
Tanórán	Tantárgyi keretben szakmánként	Előadás, projekt, gyakorlat, IKT-eszközök használata

Tanórán kívül	Tanórán kívüli foglalkozás, kirándulás keretében	IKT-eszközök használata, előadás, projekt, gyakorlati bemutatók,
Önálló ismeretszerzés	Házi feladat, gyűjtőmunka	IKT-eszközök használata, projekt, kutatómunka

IV. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos pedagógiai feladataink

A tanulók személyiségfejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka iskolánkban egyrészt a nevelők és tanulók személyes, közvetlen kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon a tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása, iskolánk nevelő – oktató munkájának egyik kiemelt területe.

Feladataink

- A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása
Az iskolai élet egyes területeihez (tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.
- A tanulók különböző életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztésében
A tanulói közösségek irányításánál a nevelőknek alkalmazkodniuk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz, az autonóm – önmagát értékelni és irányítani képes -személyiséggé válásáig.
- Az önkormányzás képességének kialakítása
A tanulói közösségek fejlesztése során el kell érni, hogy nevelői segítséggel együtt tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése
A tanulói közösségeket irányító pedagógusok legfontosabb feladata, a tevékenységek tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak akkor érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott tapasztalatokat gyűjthetnek.
- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása
A tanulói közösségre jellemző, az összetartozást erősítő erkölcsi, viselkedési normák, formai keretek és tevékenységek rendszeressé válásának kialakítása, ápolása.

A közösségfejlesztés megvalósítását szolgáló módszerek, tevékenységi rendszerek és szervezeti formák

A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

- A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek tanulásra ösztönzik őket, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.
- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók tevékenykedtetését, vagyis állandó aktivitását biztosítják.
- Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez. E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:

- kis létszámú osztályok minden évfolyamon
- a nevelők az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így a tanulók önálló és csoportos munkájára támaszkodnak

Egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai

- környezetvédelmi akciók
- zöld napok
- alkotónapok
- múzeumlátogatások
- színház- és könyvtárlátogatások
- tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

Szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai

- iskolai sportkör
- versenyek, vetélkedők
- hagyományőrző tevékenységek
- műsorok, előadások

V. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait a személyre szabott munkaköri leírások tartalmazzák.

A pedagógusok intézményi feladatai a következők lehetnek

A tanítási órákra, foglalkozásokra való felkészülés.

A tanulók dolgozatainak, írásbeli munkájának javítása, rendszeres értékelése a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint.

A megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradt és a helyettesített órák adminisztrálása

A pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladat teljesítése.

A hivatali titkok megőrzése.

A hivatáshoz méltó magatartás tanúsítása.

A különbözeti, az osztályozó-és javító vizsgák lebonyolítása.

A kísérletek, a dolgozatok és a tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése.

A tanulmányi versenyek lebonyolítása.

A tehetséggondozással és a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok

A vizsgák, a tanulmányi versenyek és iskolai mérések felügyelete.

A kulturális, szabadidős és sport programok szervezése.

Az osztályfőnöki feladatok ellátása.

Az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása

A fogadó órák megtartása.

Pontos és aktív részvétel a nevelőtestületi értekezleten, megbeszéléseken és az éves munkatervben meghatározott rendezvényeken

Részvétel a kötelező és a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken, valamint folyamatos önképzés.

A tanulmányi kirándulások, az iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése és lebonyolítása

A tanítás nélküli munkanapokon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munka elvégzése

Az iskolai dokumentumok elkészítésében, átdolgozásában, felülvizsgálatában való aktív közreműködés

Az osztályterem rendben tartása és dekorálása, állagmegóvás, leltárkészítése

A szakleltárak és szaktantermek rendben tartása, szertárrendezés

Együttműködés a munkatársakkal, más szakmai intézményekkel, szakemberekkel

Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnököt a felmenő rendszer elvét figyelembe véve az igazgató bízta meg. Az osztályfőnök legfontosabb helyi feladatait a személyre szabott munkaköri leírások tartalmazzák

Feladatai a következők lehetnek

Az iskola pedagógiai programjában meghatározottak szerint neveli osztályának tanulóit, figyelembe véve a személyiségfejlődés jegyeit és a közösségfejlesztés elveit.

Segíti a tanulóközösség kialakulását.

Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját.

Folyamatosan figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, neveltségi szintjét.

Fogadóórát tart.

Ellátja az osztályával kapcsolatos adminisztratív teendőket:

a napló vezetését, ellenőrzését

félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását

bizonyítványok és törzslapok megírását

a szakmai vizsgával kapcsolatos adminisztráció elvégzését

hiányzások igazolását

ellátja osztályában az ifjúságvédelmi feladatokat, kapcsolatot tart a segítő szakemberekkel

rendszeresen tájékoztatja a tanulókat az iskolai feladatokról, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében
élményszerű szabadidős programokat szervez
javaslatot tesz a tanulók segélyezésére, jutalmazására.
órát látogat az osztályában

VI. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

Segítő módszereink a személyiség központú pedagógiát szolgálják. Célunk, hogy megteremtsük az esélyegyenlőséget, tiszteletben tartjuk a személyiséget, építünk a tanuló erősségeire, gyengeségeinek figyelembevételével, eljárásainkat, célkitűzéseinket fejlődésének legígéretesebb területeire összpontosítjuk. A problémával küzdő tanulót felkészítjük az életben való boldogulásra, a társadalmi beilleszkedésre, személyes lehetőségeit, egyéniségét kibontakoztassuk.

Ehhez szükségesek a

- kis létszámú osztályok minden évfolyamon
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- egyéni bánásmód
- egyéni foglalkoztatás
- egyénre szabott feladatok kijelölése
- pozitív megnyilvánulások erősítése
- egyénre szabott követelmények megállapítása
- felzárkóztató órák
- hosszabb türelmi időszak biztosítása
- az osztályközösség toleranciára nevelése
- olyan képesség megkeresése, ahol a tanuló kiemelkedhet
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai
- szoros együttműködés, figyelmes, tapintatos viselkedés
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

a) Kiemelten tehetséges tanuló A tehetség, a képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Cél

A tehetség minél sokoldalúbb kibontakoztatása

Feladat

A tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezőképességének, problémamegoldó módszereinek szélesítése, alkotóképességének előtérbe állítása, kreativitásának fejlesztése, a kulcskompetenciák megalapozása, bővítése, megszilárdítása, és az egymáshoz igazodó fejlesztés.

Mivel minden tanulóról feltételezzük, hogy valamiben tehetséges, biztosítjuk számára a sokféle tevékenység közül való választást, próbálkozást, énképe alakítását, képességei kibontakoztatását. A tehetséggondozás azt jelenti, hogy keressük a tanulóknál azokat az adottságokat, amelyek alapján a legjobban fejleszthetők, és amelyek kiművelése a legtöbb sikerélményhez juttatja őket.

A tehetséges tanuló legtöbbször erősen motivált, könnyen és gyorsan tanul. A tehetséggondozás tulajdonképpen az optimális fejlődés feltételeinek megteremtése és működtetése. Ez pedig a tanulók közti különbségeket figyelembe vevő pedagógiai programot feltételez.

A tanulók közti fejlettségbeli, fejlődési, valamint sajátos adottságbeli, érdeklődési, tanulási stílusbeli különbségek változatos szervezési, módszerbeli megoldásokat igényelnek. Iskolánkban ezek a személyiségfejlesztési szempontok a meghatározók.

A tehetséggondozó iskola nem az ismeretek mennyiségével, hanem az elsajátítás mélységével, a képességek, a személyiség hatékonyabb fejlesztésével végezhet eredményes fejlesztést, és elősegítheti, hogy ne csak a felvételi sikerüljön, hanem a továbbtanulás is eredményes legyen.

A differenciált nevelésnek, a tehetségfejlesztésnek nagyon sok iskolai és iskolán kívüli módja létezik.

A fejlesztés lehetőségei a tanórán, a tanórán kívül és önálló formában

- tanórai differenciálás, csoportbontás
- kiscsoportos és egyéni foglalkozások
- kooperatív és projekt módszer
- differenciált házi feladat kijelölése
- iskolai és iskolán kívüli tanulmányi versenyre való ösztönzés
- egyéni foglalkoztatás
- az iskolai könyvtár és az iskola egyéb lehetőségeinek, eszközeinek önálló/csoportos használata
- levelező feladatmegoldó versenyen való részvétel
- pályázatok, kutatások, kiegészítő anyagok tanulói feldolgozása, önálló ismeretszerzés segítése
- IKT eszközök használatának támogatása

b) Sajátos nevelési igényű tanuló segítségét célzó program

Ha valamelyik tanítványunk családja nehéz helyzetbe kerül, a fenntartó alapítványhoz fordulhat támogatásért.

Az osztályfőnökök elsődleges feladata a szociálisan hátrányos helyzetben lévő tanulók kiszűrése.

A hátrányok enyhítésének területei a következők:

- kis létszámú osztályok
- felzárkóztató foglalkozások
- tehetséggondozás
- ingyenes tankönyvellátás
- képességfelmérés

c) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdők segítése

Napjainkban egyre több a tanulási, figyelem, illetve részképesség zavarral küzdő tanuló (óvatos becslések alapján országos szinten 30 %), akik teljesítmény és magatartászavart mutatnak, annak

ellenére, hogy ép érzékszervekkel rendelkeznek, intelligenciájuk a normál zónába esik. A tünetek felismerése és kiszűrése csökkentheti azt a hátrányt, amelynek ezek a tanulók ki vannak téve.

A tanulók felzárkóztatásának pedagógiai színterei a következők

A tanítási órákon differenciált foglalkozás szervezése. **A felzárkóztató program tervezője és kivitelezője az osztályfőnök, illetve a szaktanár.**

A kötelező órakeret (**10 %-a**), a differenciált képességfejlesztés (felzárkóztató tevékenység, korrepetálás, tehetséggondozás, átjárhatóság biztosítása) céljait szolgálja. Ezeket a foglalkozásokat az egyes évfolyamokon az aktuális igényeknek megfelelően szervezzük, szükség esetén osztályonként és évfolyamonként átcsoportosítjuk a rendelkezésünkre álló órakeretet. A kiegészítő óraszámot a differenciált foglalkozásokra a felzárkóztató tevékenység, a korrepetálás, a tehetséggondozás és az átjárhatóság biztosítása érdekében kívánjuk felhasználni.

Pedagógiai szempontból feltétlenül fontos a felzárkóztatásra szorulóknál az, hogy az iskola próbálja meg a felzárkóztatás teljes ideje alatt számukra sikerélményt biztosítani. Fontos, hogy akár a sportban, akár a közösségi munkában, vagy szabadidejük szervezésében, ők is érezhessék azt, hogy lemaradásaik ellenére is, iskolánk teljes jogú „polgárai”.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatása a következő tevékenységek során történik:

- kis létszámú osztályok
- az egyéni képességekhez igazodó tanórák, differenciálás
- egyéni foglalkozások
- felzárkóztató foglalkozások
- a továbbtanulás irányítása, segítése

d) A gyermek-védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló segítése

Feladatunk, hogy az iskolában jelentkező kezdődő teljesítmény-, magatartás- és kapcsolatzavarokat az intézmény saját problémamegoldó kapacitásának bővítésével helyben legyünk képesek kezelni.

A gyermekvédelem fogalma

A gyermekvédelem tágabb értelemben minden tanulóra kiterjedő gondoskodás, pedagógiai, pszichológiai, szociális, egészségügyi, jogi tennivalók összessége, amely a tanulók nevelését, érdekvédelmét hivatott biztosítani.

Szűkebb értelemben, a nehéz helyzetbe kerülő és/vagy különböző fejlődési, nevelési, magatartási problémákkal küzdő tanulóknak szakemberek által nyújtott speciális gondozása, segítése.

Gyermekvédelmen az iskolánkban azt a komplex tevékenységrendszert értjük, amelyet a tanulói szükségletek és jogok minél maradéktalanabb érvényesíthetősége érdekében alakítunk ki, problémakezelő céllal.

A problémaészlelés fázisai

A tanulók hangulatban, viselkedésben történő változása, fejlődésük minden hibája, zavara megjelenik az iskolában, először, mint tünet (pl. teljesítményzavar, viselkedészavar, és/vagy kapcsolatzavar stb.).

Az észlelést követően a pedagógus igyekszik feltárni a tünetet előidéző okokat.

A felderítés alapfeltétele, hogy ismerje a tanuló személyiségét, családi hátterét, környezetét, baráti és kortársi kapcsolatait. A felderítés utáni szakasz a jelzés.

Lényeges, hogy a felderített eset után, a családot is bevonva, a jelzés időben kerüljön a megfelelő segítő személyhez, szervezethez.

A megoldást segítő személyek, intézmények:

Iskolán belül

osztályfőnök
tagozatvezető
igazgató
fenntartó

Iskolán kívül

egészségügyi intézmények
rendőrség
civil szervezetek

Megoldási lehetőségek

- gyakori tapintatos beszélgetés, egyéni bánásmód
- egyéni vagy kiscsoportos felzárkóztatás
- tanácsadás
- javaslat a tanuló egészségügyi, pszichológiai vizsgálatára.

Az iskolában minden tanév elején célszerű felmérni, hogy a beiskolázott tanulók hány százaléka tartozik a veszélyeztetett kategóriába.

A veszélyeztetettség lehetséges okai

- ◆ családi háttér (bűnöző, szenvedélybeteg, illetve beteg szülők),
- ◆ környezeti okok (baráti kör),
- ◆ egészségügyi okok (szenvedélybetegségek: alkohol, drog, illetve. mentális betegségek).

A veszélyeztetett tanulók felderítése kiemelten az osztályfőnökök feladata:

- fontos az osztályfőnökök és a szaktanárok kölcsönös folyamatos együttműködése

A költségvetésben szerény szociális keretet különítünk el a rászorulóknak támogatására (tankönyvtámogatás, illetve segély). Ingyenes kollégiumi elhelyezést próbálunk biztosítani a rossz anyagi vagy rossz lakáshelyzetben lévő családok gyermekeinek.

A prevenciós tevékenység részeként megelőző programok alapján folyik az alábbi kiemelt témákban:

- ◆ egészséges életmód,
- ◆ szenvedélybetegségek,
- ◆ mentálhigiénés önévelés,
- ◆ bűnmegelőzés,
- ◆ környezetvédelem.

Segítünk a diákoknak megtalálni azokat a szakértő szervezeteket (alapítványokat), amelyek segítséget tudnak nyújtani a kritikus helyzetekben.

Kiemelten kezelt témák a szenvedélybetegségek:

- ◆ a dohányzás,
- ◆ AIDS-fertőzés
- ◆ az alkoholfogyasztás

- ◆ a drogfogyasztás.

Ezek napjainkban iskolánkban nem jelentenek gondot, de a megelőzésre nagy hangsúlyt fektetünk.

VII. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvételi jog gyakorlásának rendje

A tanuló joga, hogy személyesen vagy képviselői útján, a jogszabályban meghatározottak szerint, részt vegyen az érdekeit érintő döntések meghozatalában

A döntési jogkört a nevelőtestület véleményének meghallgatásával az alábbi területeken gyakorolhatják

saját közösségi életük tervezésében, szervezésében
tisztviseleik megválasztásában

VIII. Kapcsolattartás a szülőkkel, a pedagógusokkal, a tanulókkal, az intézmény partnereivel

Célja a folyamatos kétoldalú információ csere, tájékoztatás, tájékozódás, partnerkapcsolatok erősítése.

A tanulók nevelésének fő színtere az iskola. Összhangot, egységet kell teremteni a közös cél érdekében. Alapvető fontosságúnak tartjuk a tanulókkal való harmonikus, jó viszony kialakítását, ápolását. A tanár-diák kapcsolatnak kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen, megértésen kell alapulnia. Pedagógiai programunkat a tanulókkal egyetértésben és együttműködve tudjuk megvalósítani.

Ennek érdekében tájékoztatjuk a tanulókat az iskola nevelési céljairól, feladatairól, az alkalmazott pedagógiai módszerekről.

Ugyanakkor mindezekről ismernünk kell a tanulók véleményét, hiszen bármennyire jól átgondolt egy pedagógiai program, az nem valósítható meg a tanulók egyetértése nélkül.

Alkalmat kell biztosítani a tanulóknak, hogy az iskolai közélet tevékeny résztvevői, közreműködői és segítői lehessenek.

A kapcsolattartás és az információ átadás módjai

Szülők	Tanulók	Partnerek közvetlen/közvetett
Fogadóórák	Személyes beszélgetés	Személyes találkozó
Nyílt tanítási napok	DÖK megbeszélések	Levél
Iskolai hirdetőtáblák	Iskolai hirdetőtáblák	Elektronikus kapcsolattartás
Tájékoztató szórólapok	Tájékoztató szórólapok	Megkeresés
Plakátok	Plakátok	Támogató szerződések
Iskolai honlap	Faliújság	Szponzori lehetőségek
Hírlevél	Helyi média	
Faliújság	Faliújság	

Facebook	Facebook	Facebook	
Helyi média	Helyi média	Helyi média	
Iskolai rendezvények (bál, kiállítások, kirándulások)	Iskolai rendezvények (bál, kiállítások, kirándulások)	Iskolai rendezvények (bál, kiállítások, kirándulások)	
Levél	Levél	Levél	

IX. A tanulmányok alatt szervezett vizsgák szabályzata

A tanulmányok alatt szervezett vizsgák szabályzatában az alábbi fejezeteket rögzítettük

- a vizsgák típusa:
(A vizsgaszabályzat az intézményünk által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra terjed ki: osztályozó vizsgák, különbözeti vizsgák, javítóvizsgák, pótlóvizsgák)
- a vizsgabizottság létszáma, megbízása :

(a tanulmányok alatt szervezett vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az igazgató, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes Oktatási Hivatal bízta meg)

- a vizsgabizottság elnökének és tagjainak feladata :

(az elnök felel a vizsga szakszerű és törvényes megtartásáért, a vizsgabizottság törvényes működéséért)

- az intézményvezető feladatai:
(a vizsga törvényes előkészítése, a zavartalan lebonyolítás feltételének biztosítása)

- a vizsgaszabályzat hatálya:
(a vizsgaszabályzat hatálya kiterjed az intézményünk azon tanulóira, aki osztályozó vizsgára jelentkezik, akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára, vagy osztályozó vizsgára utasított, kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira, akik átvételüket kérik az intézményünkbe, és ennek feltételeként az igazgató különbözeti vizsga letételét írja elő)

- a sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos szabályozás:
(többletidő, eszközhasználat)

- a szabálytalanságok kezelése, jogorvoslata:

- a tanulmányok alatti vizsga nyilvánossága:

- az iratkezelés :
(jelentkezési lap, jegyzőkönyv, záradékok)

- az értékelés rendje:
a minősítés

(az iskola nevelőtestületének egységesnek kell lennie abban is, hogy mit vár el az elégséges, a közepes, a jó és a jeles érdemjegyért a tanulóktól)

- a vizsgatárgyak részei és követelményei:
(az egyes tantárgyakra lebontott írásbeli és/vagy gyakorlati vizsga megjelölése, a követelmények, a kerettantervben szereplő ismeretek, tevékenységek, műveletek összessége, amelyet a tanulónak tudnia kell. Mérhető, értékelhető, reálisan teljesíthető legyen a vizsgakövetelmény).
- az időpont :
(a tanulmányok alatt szervezett vizsgák időpontja az iskola munkatervében, a tanév helyi rendjében kerül rögzítésre, amelyről az iskola tájékoztatja a tanulókat a honlapon keresztül).

A tanulmányok alatt szervezett vizsgák esetén a házirendben kell szabályozni a vizsga tervezett idejét, az osztályozóvizsgára jelentkezés módját és határidejét, valamint az osztályozóvizsga egyes tantárgyainak évfolyamonkénti követelményeit.

X. A felvétel és az átvétel -a Nkt. keretei közötti-helyi szabályai

A tanuló a szabad iskolaválasztás jogán, bármikor átiratkozhat másik iskolába.
Az átvétel feltétele iskolánkban

- az osztályok száma az évfolyamon
- az osztályok létszáma
- a választott/tanult idegen nyelv
- a tantárgyak óraszámai
- a különleges bánásmódot igénylő tanuló esetén a személyi, tárgyi feltételek megléte, a fejlesztés lehetőségének biztosítása

Az igazgató a fenti szempontokat mérlegelve dönt a tanuló átvételéről. Az elutasításról írásban kell értesíteni a tanulót, s ebben az esetben fel kell hívni a figyelmét arra, hogy a döntés ellen jogorvoslással élhet.

Ha az átvett tanuló iskolájának pedagógiai programja lényegesen eltér az iskolánkétól, például más a tantárgyi struktúra, a tanuló különbözeti vagy osztályozó vizsgára kötelezhető, amelyhez felzárkóztató segítséget kaphat, vagy a vizsga letételére szükség esetén türelmi időszakot biztosítunk. A vizsga jellegéről, módjáról, időpontjáról a tanulót átvételkor írásban értesítjük.

XI. A felvételi eljárás különös szabályai

Különleges helyzetű lehet az a tanuló, akinek testvére már az intézményünkbe jár

Helyi tanterv

„A szakképzésnek egy olyan hidat kell alkotnia, amely a fiataloknak járható utat biztosít egy nagy tradícióval rendelkező oktatási rendszer és egy rendkívül gyorsan változó, újabb és újabb igényeket megfogalmazó gazdaság között. Ez csak olyan hídon lehetséges, ahol a hídfőállások stabilak”

/Benedek András/

A szakmai képzés feladata, olyan készségek, képességek, kompetenciák kialakítása a tanulóknban, amelyek esélyt adnak arra, hogy a munkaerőpiacon megtalálják a helyüket, ott helytálljanak, függetlenül attól, hogy melyik szakmát választják.

Ezek a következők

Munkaerő-piaci kompetenciák

szociális kompetencia, mint munkaerő-piaci elvárás
világos, korrekt kommunikáció szóban és írásban
kommunikációs kultúrák tanulásának a képessége (idegen nyelv)
önismereti készség
viselkedés és mentális kultúra és interkulturális műveltség
együttműködés, team munka, kooperációs modellekben való gondolkodás
kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
hatékony, önálló munkavégzés

Szakmai kompetenciák (szakmai ismeretek és képességek)

általános szakmai cselekvőképesség
innovációs képesség
élethosszig tartó fejlődés igénye
célorientált viselkedés
szervezeti-vezetési képesség
problémamegoldó,-kezelő képesség
gazdálkodási, tervezési képesség
kreatív és kritikai gondolkodás képessége

Személyes kompetenciák

elhivatottság
megbízhatóság
stressztűrő képesség
gyakorlatias feladatelemzés
önállóság
szervezőképeség
szorgalom, igyekezet
döntésképeség

Társas kompetenciák

kapcsolatteremtő képesség
udvariasság
közérthetőség
konfliktusmegoldó képesség
empatikus képesség
motiváló képesség

hatékony kérdés képessége
kezdeményező képesség
visszacsatolási képesség

Módszertani kompetenciák

logikus gondolkodás
következtetési képesség
nyitott hozzáállás
módszeres munkavégzés
rendszerező képesség
tervezési képesség
értékelési képesség
figyelemmegosztás
figyelemösszpontosítás

A középfokú szakképzés széles szakmai alapot nyújt a felsőfokú képzésbe való bekapcsolódáshoz, a gyors munkaerő-piaci irányultságú szakképzéshez, az életpályán szükséges többszöri szakmaváltáshoz. A szakképzésnek ki kell terjednie a tanulni tudás megalapozására, az együttműködéshez szükséges emberi kapcsolatok, viselkedésmódok, a kommunikáció formáinak megismerésére, fejlesztésére, valamint olyan szakmai és praktikus ismeretekre, amelyek a jogi, vállalkozói, idegen nyelvi ismereteket is magukba foglalják. A szakképzési rendszer fő törekvése, olyan tartalmak kiválasztása és közlése, amelyek segítséget jelentenek a tanulóknak az ismeretek megszerzésében, a folyamatos tanulásban, a végzeteknek a gyors munkahelyváltásban. Előtérbe kerül a személyes jártasság, a problémával való megbirkózás képessége. Olyan tudás kialakítása a cél, amellyel a jelen és a közeljövő igényeinek meg lehet felelni, amellyel tudás és ismeret konvertálható és magában hordozza a továbblépés lehetőségét

A szakközépiskolában folyó szakképzés alapelvei

Szakképzési formák indításánál elsődleges szempont számunkra a végzős tanulók elhelyezkedési esélyeinek növelése, a munkaerő-piacon alkalmazható piacképes tudás és alkalmazkodó képesség kialakításával. A szervezés során figyelembe vettük a helyi igényeket, a diákok és a kollégák, valamint a gazdálkodó szervezetek és a munkaerőpiac igényeit. Folyamatos kapcsolattartás szükséges a gazdálkodó szervezetekkel, a Munkaügyi Központ helyi kirendeltségével, hogy a megváltozott igényekhez időben tudjunk alkalmazkodni.

A helyi igényeket felmérve a szakképzést folyamatosan meg kell újítanunk, és ehhez a meglévő személyi és tárgyi feltételeket hozzá kell igazítanunk.

A szakképzés szervezésének személyi feltételei

Az elméleti és gyakorlati képzést a köznevelési törvényben szabályozott feltételekkel rendelkező pedagógus, illetve más szakember láthatja el, főállásban vagy szükség szerint részfoglalkozásúként, óraadóként.

A szakképzés szervezésének tárgyi feltételei

Az Országos Képzési Jegyzékben szereplő, iskolarendszerben oktatható szakmák közül azokat választottuk elsősorban, amelyeknél a gyakorlati órák nem nagyon eszközigényesek, és nagy része a tanteremben, a számítástechnikai teremben és a saját, gyakorlati órák megtartására is alkalmas

gyakorlati termekben is megtarthatók. A szükséges eszközök rendelkezésre állnak, illetve az amortizáció függvényében fokozatosan pótolhatók.

Az iskolában folyó szakképzés céljai

Olyan általánosan művelt korszerű szakelméleti és gyakorlati felkészültségű szakemberek képzése, akik képesek ellátni a szakképesítés munkaterületének megfelelő munkaköröket, foglalkozásokat.

Ezen belül:

- Nyújtsa a tanulóknak korszerű szakmai műveltséget, általános és speciális szaktudást a szakma műveléséhez,
- Fejlesszen ki a tanulóknak olyan szakmai tudást, amelynek birtokában képesek – szakterületükön – a technológiai fejlődésből adódó növekvő szakmai követelményeknek megfelelni,
- Neveljen szakmaszeretetre, fegyelmezett, szakszerű, önálló munkavégzésre, felelősségtudatra és felelősségvállalásra,
- Fejlessze a tanulók esztétikai érzékét és a folyamatos önművelődés igényét,
- Vállalkozás esetén készítse fel a tanulókat az alapvető ismeretek megszerzésére.

A szakmai képzés célja a szakmai követelmények teljesítésén túl, hogy magába foglalja a pedagógiai programban megfogalmazott nevelési célokat, a személyiség formálását, a szocializációs funkciókra való felkészítést is.

A helyi tantervünk kidolgozásánál a kerettanterv ad útmutatást. Testületünk úgy döntött, hogy a központilag kidolgozott kerettantervet használjuk az intézményben, és átvesszük a szabad sávban meghatározott tartalmakat.

I. A választott kerettanterv megnevezése

Intézményünk a **30/2016. (VIII. 31.) NGM rendeletben** megjelent, **2016. szeptember 1-től hatályos szakképzési kerettantervek** alapján végzi tevékenységét.

Szakköznevelési nevelés-oktatás érettségi után, kizárólag szakképzési évfolyamokkal

Szakmacsoport	Ágazat	OKJ szám	Szakképesítés megnevezése	Képzési idő	Évfolyamok	Munkarend	Kifutó/induló
2. Szociális szolgáltatások	III. Szociális	54 762 02	Szociális asszisztens	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	
2. Szociális szolgáltatások	III. Szociális	55 762 06	Szociális, gyermek- és ifjúságvédelmi ügyintéző	1 év	3/15	nappali esti	
2. Szociális szolgáltatások	III. Szociális	55 762 01	Foglalkozás-szervező	1 év	3/15	nappali esti	
2. Szociális szolgáltatások	III. Szociális	55 762 03	Mentálhigiénés asszisztens	1 év	3/15	nappali esti	

3. Oktatás	IV. Pedagógia	54 140 02	Pedagógiai- és családsegítő munkatárs	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	
4. Művészet, közművelődés, kommunikáció	V. Képző- és iparművészet	54 211 01	Dekorátor	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	
4. Művészet, közművelődés, kommunikáció	VI. Hang-, film és színháztechnika	55 211 04	Díszlettervező	1 év	3/15	nappali esti	
4. Művészet, közművelődés, kommunikáció	V. Képző- és iparművészet	54 211 02	Divat- és stílustervező	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	
4. Művészet, közművelődés, kommunikáció	V. Képző- és iparművészet	54 211 04	Grafikus	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	
12. Nyomdaipar	XIX. Nyomdaipar	54 213 06	Kiadványszerkesztő technikus	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	
4. Művészet, közművelődés, kommunikáció	V. Képző és iparművészet	55 213 03	Korrektor	1 év	3/15	nappali esti	
6. Elektrotechnika-elektronika	XII. Távközlés	54 523 05	Távközlési technikus	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	
7. Informatika	XIII. Informatika	54 481 02	Gazdasági informatikus	2 év	1/13, 2/14	nappali esti levelező	
6. Elektrotechnika-elektronika	XII. Távközlés	54 481 03	Infokommunikációs hálózatépítő és üzemeltető	2 év	1/13, 2/14	nappali esti levelező	
7. Informatika	XIII. Informatika	54 481 06	Informatikai rendszerüzemeltető	2 év	1/13, 2/14	nappali esti levelező	
7. Informatika	XIII. Informatika	54 482 01	IT mentor	2 év	1/13, 2/14	nappali esti levelező	
7. Informatika	XIII. Informatika	54 213 05	Szoftverfejlesztő	2 év	1/13, 2/14	nappali esti levelező	
7. Informatika	XIII. Informatika	54 481 05	Műszaki informatikus	2 év	1/13, 2/14	nappali esti levelező	
15. Közgazdaság	XXIV. Közgazdaság	54 345 02	Nonprofit menedzser	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	KIFUTÓ
15. Közgazdaság	XXIV. Közgazdaság	54 343 01	Pénzügyi termékértékesítő (bank, befektetés, biztosítás)	2 év	1/13, 2/14	nappali esti levelező	
15. Közgazdaság	XXIV. Közgazdaság	54 344 01	Pénzügyi-számviteli ügyintéző	2 év	1/13, 2/14	nappali esti levelező	

15. Közgazdaság	XXIV. Közgazdaság	54 344 02	Vállalkozási és bérügyintéző	2 év	1/13, 2/14	nappali esti levelező	
15. Közgazdaság	XXIV. Közgazdaság	54 344 03	Vám-, jövedéki-és termékdíj ügyintéző	2 év	1/13, 2/14	nappali esti levelező	
16. Ügyvitel	XXV. Ügyvitel	54 346 03	Irodai titkár	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	
17. Kereskedelem- marketing, üzleti adminisztráció	XXVI. Kereskedelem	54 341 01	Kereskedő	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	
17. Kereskedelem- marketing, üzleti adminisztráció	XL. Közlekedés szállítmányozás és logisztika	54 841 11	Logisztikai és szállítmányozási ügyintéző	2 év	1/13, 2/14	nappali esti levelező	
18. Vendéglátás- turisztika	XXVIII. Turisztika	54 812 01	Idegenvezető	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	
18. Vendéglátás- turisztika	XXVIII. Turisztika	54 812 03	Turisztikai szervező, értékesítő	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	
18. Vendéglátás- turisztika	XXVII. Vendéglátóipar	54 811 01	Vendéglátásszervező	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	
19. Egyéb szolgáltatások	XXX. Szépsézet	54 815 02	Kozmetikus	2 év	1/13, 2/14	nappali esti	

Szakközépiskolai nevelés-oktatás
szakmai elméleti és gyakorlati képzés OKJ-s szakmákban a 10. évfolyamot vagy az
érettségit követően

Szakmacsoport	Ágazat	OKJ szám	Szakképesítés megnevezése	Képzési idő	Évfolyam	Munkarend	Kifutó/induló
7. Informatika	XIII. Informatika	34 523 02	Számítógép- szerelő, karbantartó	2 év	1/11, 2/12, vagy 1/13, 2/14	nappali esti	
17. Kereskedelem- marketing, üzleti adminisztráció	XXVI. Kereskedelem	34 341 01	Eladó	2 év	1/11, 2/12, vagy 1/13, 2/14	nappali esti	
18. Vendéglátás- turisztika	XXVII. Vendéglátóipar	34 811 03	Pincér	2 év	1/11, 2/12, vagy 1/13, 2/14	nappali esti	
18. Vendéglátás- turisztika	XXVII. Vendéglátóipar	35 811 02	Vendéglátó- üzletvezető	1 év	1/13	nappali esti	

II. A szabadon tervezhető órakeret felhasználása

Intézményünk a **30/2016. (VIII. 31.) NGM rendeletben megjelent, 2016. szeptember 1-től hatályos szakképzési kerettantervek** alapján, a szabad sávra javasolt óraszámokkal és tartalommal kiegészítve dolgozik.

Az egyes szakképesítések hivatalos OKJ kerettantervei és szakmai és vizsgakövetelményei részletesen szabályozzák az alábbiakat:

- ◆ jogszabályi háttér,
- ◆ szervezési feltételek (személyi és tárgyi),
- ◆ felvételi feltételek (iskolai-, szakmai- és nyelvi előképzettség, egészségügyi alkalmasság),
- ◆ képzési célok,
- ◆ szakmai követelmények,
- ◆ betölthető munkakörök,
- ◆ képzési struktúra (képzési idő, a képzés tantárgyai),
- ◆ szakmai tantárgyak és ajánlott óraszámok,
- ◆ részletes tantárgyi programok,
- ◆ a szakmai vizsgáztatásra vonatkozó előírások (a vizsga részei, tartalmi előírásai, értékelése),
- ◆ beszámítható előzetes tanulmányok, felmentések,
- ◆ a szakmacsoportba tartozó egyéb szakképesítések.

Az iskola által választott valamennyi OKJ szakképesítés szakmai és vizsgáztatási követelménye és kerettanterve rendelkezésre áll. Minden meghirdetett szakképesítés követelményében a szakmai előírásokon kívül hangsúlyosan megfogalmazódnak az idegen nyelvi kívánalmak. Az általános idegen nyelvi kommunikatív követelményeken kívül általában szakmai-üzleti idegen nyelvi előírások is találhatóak. Több esetben a képzés végére alapfokú, vagy középfokú nyelvvizsga bizonyítvány is szükséges. Mindezek alapján az iskola minden beinduló szakképesítés helyi képzési programjában a központi előírásokon kívül jelentősen megemelt óraszámú idegen nyelvi oktatást szervez.

Az óratervek éves bontásban tartalmazzák az egyes szakképesítések helyi óraterveit. Az óratervek az OKJ kerettantervei, a képzési és vizsgáztatási követelmények alapján készültek. A szabadon választható kötelező szakmai tantárgyak és azok éves óraszámai az iskola szakmai-pedagógiai elképzeléseit tükrözik. Az éves óraszámok meghatározása az 1/11., 2/12., 1/13., és a 2/14. évfolyamon a rendelkezésre álló heti 35 tanítási órának megfelelően történik.

III. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, és taneszközök kiválasztásának elvei

A pedagógust munkakörével összefüggésben megilleti az a jog, hogy az egyes szakokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tankönyveket, taneszközöket, tanulmányi segédleteket és más felszereléseket megválassza, egyetértésben az SZVK-k útmutatásaival.

A tanulókat a tanév megkezdésekor tájékoztatni kell azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről és más felszerelésekről, amelyekre a tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatást kell adni, továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a kiadások csökkentéséhez.

A tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál az egyes szaktanárok a következő szempontokat veszik figyelembe:

- ❖ a tankönyv, taneszköz feleljen meg a kerettanterv előírásainak pedagógiai elképzeléseinek,
- ❖ a több tanéven keresztül használható tankönyvek, taneszközök részesüljenek előnyben,

IV. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A mi iskolafokozatunkon nem releváns

V. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A Nemzeti Köznevelésről szóló törvény a felnőttoktatásról szóló külön rendelkezései 60. paragrafusának 9. c bekezdése szerint a mi iskolafokozatunkon nem kötelező. A tantestület úgy döntött, hogy testnevelés órákat nem tart.

VI. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A mi iskolafokozatunkon nem releváns

VII. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján kell a pedagógiai programban meghatározni a sajátos pedagógiai módszereket. Iskolánkban sajátos pedagógiai módszereknek tekintjük a

- kooperatív
- egyéni fejlesztés
- differenciálás
- IKT
- páros és kiscsoportos munka
- az élménypedagógia,
- és a tevékenység központú oktatást.

Hogy mikor melyiket alkalmazzuk, azt az általunk tanított szakmák tananyagegységei által adott lehetőségek mutatják meg.

VIII. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

- a gyermek és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok
- a szociális hátrányok enyhítését szolgáló feladatok
- a tanulási kudarcnak kitett tanulókat segítő program
- a különleges bánásmódot igénylő tanulókkal való foglalkozás helyi rendje

IX. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Elvek, követelmények

Az értékelés folyamatos megfigyelésen alapul. Mindig a tanuló érdekében a fejlesztés és megerősítés szándékával történik.

A tanulói teljesítmény értékelésekor visszajelzést kapunk és adunk a tanítás-tanulás eredményéről.

Az értékelés változatos módszereit használjuk (diagnosztikus, formatív, szummatív).

Csak azt értékeljük (osztályozzuk), amit korábban megtanítottunk, és a tanuló rendelkezik belőle az otthoni tanuláshoz szükséges írásos anyaggal.

Az értékelés folyamatos, igazságos, körültekintő, következetes, humánus (személyre szóló).

Igyekszünk egyértelműen megfogalmazni a követelményeket és az értékelési módszereket, a tanuló tudja, értse milyen teljesítményt, milyen irányú fejlődést várunk el tőle.

A tanulók többféle tevékenységét értékeljük, de nem minden tevékenységét, és nem mindig osztályozzuk.

Felhasználjuk a tanulók véleményét egymás feleletéről a sajátos tanulási módszerek, követelmények tudatosítása érdekében.

A jól megválasztott értékelési szempontok nagy segítséget nyújtanak a tanulók önellenőrző, önértékelő képességének kialakításában.

Az év végi osztályzatnak értékállóknak kell lennie. Ezért meggyőződünk az eredményességről – a belső értékelési módszereken kívül – külső felmérésekkel, vizsgálatokkal is.

Célja: Diagnosztikus visszajelzés biztosítása a tanár és a tanuló számára.

Módjai:

- Szóbeli: az előző tanítási órákon feldolgozott ismeretek rendszeres ellenőrzése önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján.
- Írásbeli: írásbeli felelés, röpdolgozat-feladatlap néhány óra anyagából, témazáró dolgozat.
- Gyakorlati: a kísérletek, mérések, készségek, munkafolyamatok egyes műveleteiben elért gyakorlottság mérése.

Helye a tanulás folyamatában:

- Rendszeres szóbeli visszajelzés a tanítási órán.
- Rendszeres szóbeli feleltetés az előző órák anyagából.
- Írásbeli ellenőrzés olyan tananyagrészek után, amelyeknél alapvető követelmény a megszerzett tudás írásos dokumentálása.
- Témazáró feladatlapok a témakörök lezárása után.
- Évfolyamszintű mérések (írásbeli és gyakorlati).

Súlypontjai:

- A továbbhaladáshoz szükséges legfontosabb jelenségek, fogalmak, összefüggések, törvények ismerete, értelmezése.
- Az ismeretek alkalmazásában elért jártasság, gyakorlottság ellenőrzése.
- A kialakult képességek ellenőrzése

Megállapodásaink:

- A szóbeli felelet követelményeit, a témazárók, felmérők témakörét, értékelésének szempontjait előre ismertetjük.
- Az osztályzatot egyidejűleg beírjuk az osztálynaplóba.
- A tájékoztatóban jelöljük a felelet témáját, a dolgozat tárgykörét.
- Félévkor, év végén a tanulók teljesítményének elbírálásánál az osztályzatok súlyuk szerint kerülnek beszámításra. Az első félév teljesítménye is beszámít az év végi osztályzatba. Figyelembe vesszük az előmenetel tendencia jellegét.

- A szaktanárok az osztályozó értekezlet előtt zárják le az egyes tantárgyak jegyeit.
- Az értékelés akkor sikeres és hatékony, ha
  - folyamatos, megjelenése rendszeres, aktuális, tervszerű,
  - sokoldalú, méri az emlékezeti teljesítményeket, az ismeretek alkalmazását.
  - változatos, vizsgálja a neveltségi szintet, figyelembe veszi a mindenkori életkori sajátosságokat, személyiségtípusokat és alkalmazza a metakommunikációs jelzéseket,
  - kiszámítható,
  - tudatosított.

- **Értékelés, ellenőrzés, motiváció**

A tanulók rendszeres értékelése a pedagógiai folyamat meghatározó területe. Az értékelés végigkíséri a nevelési-oktatási folyamatot, s az egyes képzési szakaszokat különböző vizsgák zárják. Ez a fejezet nem foglalkozik a bemeneti és kimeneti értékeléssel, kizárólag az oktatási-nevelési folyamat részeként kezeli az értékelési rendszert. Az értékelés motiválja a tanulót, visszacsatol a szaktanár számára, jelzést küld a tanuló felé, s folyamatosan segíti az iskola ellenőrzési rendszerét.

- ◆ **A tanulók munkájának ellenőrzése**

A tanulók tanulmányi előrehaladásának ellenőrzése a következő tevékenységek alapján történik:

- ❖ szóbeli felelet,
- ❖ írásbeli dolgozatok,
- ❖ házi dolgozatok,
- ❖ kiselőadások
- ❖ gyakorlati tevékenység.

A tanárok a megíratott dolgozatokat egy héten belül értékelik és az érdemjegyet a tanulók tudomására hozzák.

Értékelési alapelveink az alábbiakban rögzíthetők:

- a nevelőtestület egészére nézve egységes értékelési rendszer kialakítására és következetes alkalmazására törekszünk,
- előzetesen nyilvánosságra hozott, lefektetett elvű, kiszámítható, indoklással ellátott és igazságos értékelést valósítunk meg,
- az írásbeli dolgozatoknál, a szóbeli feleltetéseknél és a számítógéptermi foglalkozásoknál egyaránt személyre szabott értékelést alkalmazunk, amely tükrözi az adott érdemjegyen,
- az osztályozásnál a hagyományos 5 fokú skálát használjuk, és tantárgyi szinten rögzítjük az 5-4-3-2-1 osztályzatokhoz tartozó követelményeket,
- az értékelésnél betartjuk a rendszeresség és a módszertani sokszínűség elvét (feleltetés, dolgozat íratás, évfolyam felmérések, otthoni munkák értékelése, osztályok látogatása, félévenkénti, illetve rendkívüli értékelő értekezletek stb.)
- értékelésnél a jutalmazás és az elmarasztalás eszközeit egyaránt alkalmazzuk,
- az értékelést egyaránt használjuk diagnosztizálásra, folyamatelemzésre és összegzésre.

A diagnosztikai értékelést alapvetően a beiskolázott tanulók indulási szintjének megállapítására, egy-egy nagyobb tematikus egység kezdetén használjuk. A tanulók ismereteiről, képességeiről és készségeiről az így szerzett információk alapján a későbbi tanulási-tanítási folyamat jobban

irányítható és szervezhető. Ilyenkor az értékelés alapvető célja az lehet, hogy képet kapjunk tanulóink előismereteinek hiányosságairól és erre fel is hívjuk a figyelmüket.

A folyamatelemzésre alkalmas értékelést alapvetően a tanulás-tanítás folyamatában az éppen aktuális tudásszint megállapítására használjuk. Ezen értékelési mód elsősorban a tanítási módszerek eredményességéről ad tájékoztatást, s metodikai fejlesztésre serkent.

Az összegző értékelést elsősorban egy-egy tematikus egység végén vagy a jellegzetes csomópontoknál alkalmazzuk. Alapvető célja a tanulók közötti tudásbeli különbségek feltárása, és azok érdemjeggyé történő átalakítása. Ezen értékelési mód relatív képet fest a tanulók ismereteiről, képességeiről és készségeiről, illetve. tájékoztatást nyújt a szaktanár, valamint a pedagógiai folyamaton kívül állók számára.

A pedagógiai folyamat gyakorlatában, az osztálynaplóban tanulónként minimálisan félévenként egy osztályzat rögzítése szükséges. Év végén a teljes tanévre vonatkozó osztályzatokat vesszük figyelembe. Az osztály egészét érintő felméréseket illetve a kötelezően előírt „nagy” dolgozatokat előre bejelentjük, s az osztály várható terhelésével egyeztetjük.

Az 5 fokú osztályozás ajánlott követelményei írásbeli feladatoknál:

100 – 91 %	5 (jeles)
90 – 81 %	4 (jó)
80 – 71 %	3 (közepes)
70 – 61 %	2 (elégséges)
60 – 0 %	1 (elégtelen)

Megjegyzés: Az ajánlott skálától az egyes tantárgyak speciális jellemzőinek figyelembevételével el lehet térni. Tesztfeladatoknál a követelmények szigoríthatók.

Szóbeli feleltetésnél:

- ◆ 5 (jeles) kiválóan, önállóan, esetleg kisebb segítő kérdésekkel előadott ismeretanyag, logikusan és hiánytalanul megadott válaszok
- ◆ 4 (jó) összefüggően, jól felépített és előadott ismeretanyag, az összefüggések kis hányadára a tanuló csak tanári segédlettel emlékszik,
- ◆ 3 (közepes) akadozva előadott ismeretanyag, a tanuló összefüggő feleletre nem képes, a tények többségét felsorolja, az összefüggések kisebbik hányadát segítő kérdések alapján felismeri,
- ◆ 2 (elégséges) nehézkesen és igen hiányosan előadott ismeretanyag, a tények többségét segítő kérdésekre fel tudja idézni, de azokat rendszerezni, magyarázni, közöttük összefüggéseket feltárni nem képes,
- ◆ 1 (elégtelen) elfogadhatatlan, igen hiányos tartalom, a tények 50 %-át sem tudja még segítő kérdésekre sem felidézni.

A fenti kritériumok ajánlások, azok betartása az egységes értékelés következetes alkalmazását segíti. A követelményeket célszerű tantárgyanként végiggondolni.

Minősítés

- Jeles (5): ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan

definiál, a saját szavaival is meg tudja fogalmazni a lényegét. Tud önállóan, összefüggően beszélni Kérdéseit bátran megfogalmazza.

- Kitűnő (év végén): a jelesnél jelzett követelmények teljesítésén túl jelentős az ismeretanyaga a kiegészítő anyagból is, érdemjegyei év közben jellemzően 5-ösök.
- Jó (4): ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói bemagoltak.
- Közepes (3): a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz, nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Önállóan dolgozni, beszélni kevésbé tud. Segítséggel képes megoldani önálló feladatát.
- Elégséges (2): a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Bizonyos fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen az önálló munkavégzésre.
- Elégtelen (1): ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

A tanulói munka ellenőrzése:

Szaktárgyanként az egyes szaktanárok végzik. Minden tantárgy esetében kötelező a tantárgyi záró dolgozat megírása. Kiemelt jelentőségű a szakmai vizsgatantárgyak záródolgozata, amelyek sikeres teljesítése után kezdheti el a tanuló a szakmai vizsgáját.

A szaktanárok és a nyelvtanárok munkáját az igazgató ellenőrzi és véleményezi, óralátogatások, dokumentumok vizsgálata és beszámoltatás alapján.

- A vizsgák rendje:

Iskolánk – a szakképzési törvény értelmében – vizsgaszervezésre alanyi jogon jogosult.

Szakmai vizsgát lehet tartani:

- február – március
- május – június
- október - november

Szakmai vizsgára iskolánkban lehet jelentkezni, a mindenkori tanév rendjében meghatározott időpontokban.

- A magasabb évfolyamba lépés és a vizsgára bocsátás feltételei:

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába léphet, illetve vizsgára bocsátható, ha az előírt tanulmányi követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette, részt vett szakmai gyakorlaton, rendelkezik a vizsgára bocsátáshoz szükséges nyelvvizsgával, záró dolgozatát leadta.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el.

- ❖ Minden tanulónak minden tantárgyból legalább az „elégséges” osztályzatot meg kell szereznie.
- ❖ Ha a tanuló a tanév végén maximum három tantárgyból „elégtelen” minősítést szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet. Csak ez után léphet magasabb évfolyamba illetve teheti le a szakmai vizsgát.
- ❖ Ha a tanuló a tanév végén háromnál több tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, akkor a szabályozás szerint évfolyamot nem ismétélhet, tanulói jogviszonya megszűnik.
- ❖ Ha a tanuló a vizsgára bocsátás feltételeként előírt nyelvvizsgát a szakmai vizsga megkezdéséig nem tudja letenni – de a többi követelményt teljesítette -, akkor év végi

bizonyítványt kap, de a szakmai vizsgát csak akkor tudja megkezdeni, ha a nyelvvizsga-bizonyítványt megszerezte.

A javítóvizsga elméleti tantárgyak esetén írásbeli vizsgarészből, gyakorlati tantárgy esetén gyakorlati vizsgából áll. Az írásbeli vizsga időtartama 60 perc. A tanuló minősítése az írásbeli dolgozatok értékelése alapján történik.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie akkor is, ha az iskola igazgatója felmentette a tanórai foglalkozások látogatása alól, és magántanulói státuszba helyezte.

Részleges felmentés esetén azokból a tantárgyakból, amelyekből felmentést kapott. Ha a tanuló hiányzásainak mértéke meghaladta a tanórák 50 százalékát.

Az osztályozó vizsga szervezése és lebonyolítása megegyezik a javítóvizsgákéval.

Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

- Írásbeli felelet: nem a teljes tanulócsoport írja, hanem annak csak töredékrésze.
- Röpdolgozat-feladatlap: Az adott szaktárgyi témakör maximum feléből, teljes tanulócsoport írja. Kizárólag előzetes bejelentéssel írátható meg.
- Témazáró dolgozat: egy adott témakör anyagából – előzetes bejelentés és gyakorló rendszerező ismétlés után íratott írásbeli munka. Egy tanítási napon egy témazáró dolgozatot lehet íratni.

A tanulók osztályzattal való értékelésénél a különböző jellegű osztályzatok aránya:

A félévi és az év végi osztályzatok megállapításánál a témazáró írásbeli dolgozatok hangsúlyosabb szerepet kapnak. Ez azt jelenti, hogy amennyiben a szerzett érdemjegyek számtani átlaga alapján nem lehet egyértelműen eldönteni a tanuló (félévi, illetve év végi) osztályzatát, a témazáró dolgozatok hangsúlyosabb értéke alapján döntünk a megérdemelt osztályzatról.

X. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásáról a következő elveket valljuk, illetve a következő korlátozásokat fogalmazzuk meg:

- Olyan mennyiségben terheljük a tanulókat írásbeli és szóbeli feladatokkal, hogy azok egy átlagos/közepes képességekkel rendelkező diák számára mind mennyiségben, mind minőségben elegendőek legyenek a tantervben előírt továbbhaladási követelmények elsajátításához, illetve begyakorlásához.

Egyénre szabott, választási lehetőséget felajánló, a napi felkészülési időtartamot meg nem haladó feladatokat kapnak a tanulók. A tehetséges, érdeklődő tanulókat szorgalmi feladatokkal, kutatómunka kijelölésével motiváljuk, segítjük.

- Az 1/11., 2/12., 1/13. és a 2/14. évfolyamon a nyelvi képzésben folyamatos a házi feladat. A szakmai képzésben a tantárgyak sajátosságai, valamint a képzési követelmények szerint járunk el.
- Alapvető, hogy önálló ismeretszerzésre ösztönözzenek
- Adjanak lehetőséget a megszerzett tudás alkalmazására

XI. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoport bontás a Nemzeti Köznevelésről szóló törvény a felnőttoktatásról szóló külön rendelkezései 60. paragrafusának 9. c bekezdése szerint a mi iskolafokozatunkon nem kötelező. Így csak azon tantárgyak esetében alkalmazzuk, amelyeknek természete megkívánja a kics csoportban való hatékonyabb ismeretelsajátítást. Pl. idegen nyelv, és a gyakorlatok egy részében.

Az alapképzést kiegészítő nem kötelező tanórai foglalkozásokat nem tartunk, mivel a szakmai képzésben a tanulóknak napi 7 tanórása van, és a szabad idejükben a tanulók nagy része diákszövetkezetekben dolgozik, hogy a megélhetésüket biztosítani tudják.

XII. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A mi iskolafokozatunkon nem releváns

XIII. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

Egészségnevelési programunk

Mi az egészségnevelés?

Az egészségnevelés fő feladata egy általánosan érvényes egészségfejlesztő politika kifejlesztése, egészségfejlesztő környezet megteremtése, az egészségfejlesztő közösségi tevékenység, az egyéni képességek fejlesztése, és szemléletválttatás az egészségügyi szolgáltatásokban.

A prevenció (megelőzés) területei

A WHO meghatározása szerint az elsődleges megelőzés, a betegség elsődleges megjelenésének megakadályozására, az egészség megőrzésére irányul.

Az elsődleges prevenció a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenység.

Az iskolának e primer prevencióban van jelentősége, így az egészségnevelési feladatok meghatározásánál is e területekre kell a hangsúlyt fektetni.

Alapelvek, jövőkép, hosszú távú célok

Az emberben eredendően benne rejlő természetes erények kibontakoztatása

Természet- és embertisztelő szokásrendszer kialakítása

A belső késztetések esztétikai, érzelmi, erkölcsi megalapozása

A szokásrendszerek elmélyítése intellektuális és érzelmi hatások által
Mindezeknek eredményeképpen kialakul az ökológiai gondolkodás és a környezettudatos egészség tudatos szemlélet.

Alapelv az egyetemes természetnek (a világegyetem egészének), mint létező értéknek a tisztelete és megőrzése, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is, annak maga alkotta környezetével és kultúrájával együtt.

Helyi célok, értékek

Természeti, épített, szociális környezetünk, testünk, egészségünk ismerete, óvása, fejlesztése.

Helyi értékek és problémák feltérképezése.

Helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, energiatakarékosság, helyi védettség stb.).

A lakóhely megismerése (értékek, gondok, a megoldás módjai).

A hagyományok védelme: család – iskola – település – nemzet szinteken.

Pozitív értékrend, egészséges életvitel iránti igény alakítása.

A nevelés fontossága – ami nem helyettesíthető a képzéssel.

Az iskola komplex egészségfejlesztési programján belül az iskolai drogstratégia kidolgozása, s abba a mentálhigiénés nevelés integrálása (pozitív értékrend, reális énkép, önbizalom, pozitív önértékelés megvalósítása, döntéshozatali, konfliktuskezelői képességek fejlesztése).

Iskolánk környezeti nevelés hitvallása:

A szemléletformáló, alapozó környezeti ismereteket a képzés minden területe tekintse feladatának
Iskoláink helyi adottságait kihasználva, a természeti értékeknek minél jobb megismerése, szervesen épüljön be az oktatásba.

Az ismereti háttér átadása mellett, a környezeti nevelés főként személyiségfejlesztő feladat, az értékrendszer és a magatartás fejlesztésén keresztül!

A környezeti nevelés integráló hatása az iskola tevékenységében

Az iskola az egyik legfontosabb színtere a környezeti nevelésnek. Az intézmény hulladék-, energia- és vízgazdálkodása komoly nevelési erővel hat a diákokra és rajtuk keresztül a családok otthoni takarékoságára, életvitelére. A pedagógusok, dolgozók példamutatása nagymértékben segíti a fenntarthatóságra nevelés elveit, az állampolgári és egyéb közösségi felelősség tudat kialakulását.

A programunkban lefektetett elveknek megfelelően a tanmenetekben megjelenik a zöld tartalom, a helyi célok. Próbálunk minél több tanórán kívüli tevékenységet is beépíteni a munkánkba, mivel ez nemcsak a közösségformálásra, illetve szabadidős programok szervezésére korlátozódhat, hanem a környezeti nevelés színteréül is szolgálhat.

A különböző jellegű szakmák esetében a szakma művelőjének ismernie kell az alkalmazott technológia környezeti hatásait. Ehhez segítségül alkalmazhatók összefoglaló, áttekintő jellegű környezeti modulok, amelyek a hagyományos tanórától is eltérhetnek (pl. projekt módszer).

Az intézményben dolgozó pedagógusoknak legyen lehetőségük továbbképzéseken részt venni, ahol a környezeti neveléshez is kapcsolható különféle tanórán belüli és tanórán kívüli módszereket is elsajátíthatnak.

Konkrét célok és feladatok - megvalósítás

A szakgimnáziumban és a szakközépiskolában a szakképzés területén a tantárgyi struktúrába (hagyományos illetve nem hagyományos keretek között) minél szélesebb körben legyenek beépítve a környezeti nevelés alapelvei.

Új – a környezeti- és egészségneveléshez is kapcsolódó – tanulási és tanítási stratégiák kidolgozása fontos feladat.

A tanórán kívüli tevékenységek előtérbe helyezése, amelyek fontosak a közösségformálás, az értékrend, a hagyományok tisztelete, az azonosságtudat kialakítása szempontjából, a család, az iskola, a település és a nemzet színterén.

A környezettudatos szemlélet, magatartás és életvitel kialakítására nagy figyelmet kell fordítani

Célok a 17-25 éves korosztály esetében

Fenntarthatóságra való nevelés (élethosszig tartó), az ökológiai és egészségtudatos szemléletmód segítségével.

Rendszerszemléletre való nevelés.

Tolerancia és segítő életmód, az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése.

A környezettudatos magatartás és életvitel segítése, kialakítása.

Az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése.

Az egészség és a környezet összefüggéseinek vizsgálata.

Helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések, problémamegoldó gondolkodás, döntésképesség fejlesztése.

Létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása.

Szempontok a módszerek kiválasztásakor

Alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz.

Vonjanak be minél több tanulót.

Az iskola keretein túl is legyenek hatással.

A természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen.

Alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek.

A lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez.

Nyújtsanak sok élményt a tanulóknak.

A személyes megtapasztaláson, és együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek stb.).

Alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére.

Legyen bennük sok játékos elem.

Az iskolai környezet

Belső környezet

Iskolánk 2001-től 2004-ig a Svábhegyen, a Jókai Klub épületében működött. 2004 nyarától új helyen, Farkasréten, a Rácz Aladár. út. 81. szám alatt egy teljes épületet bérelt a XII. kerületi Önkormányzattól. 2011-ben tovább költözött az I. kerületbe, ahol már minden adott volt az egészséges életmód népszerűsítéséhez. Tornaterem és sport udvar is tartozott az épülethez, amely a testmozgási igényeket kielégítette. Az udvaron meglévő környezeti értékek – mint pl. bokrok, fák – megóvása, illetve ezeknek a pótlása kiemelt feladat volt. Intézményünk 2017 januárjától ismét

visszakerült a XII. kerületbe, de szerencsére a környező lakóépületek között sok növény van. A környezet meghatározza az iskolánk milióját, lehetőségeit.

Külső környezet: a település és a régió

Iskolánk székhelyén (Budapest XII. kerülete) a MOM park közelségével egészséges környezetet tud biztosítani az itt élő és tanuló embereknek.

A példamutató iskolai környezet tényezői

Termek, folyosók, mellékhelyiségek tisztasága és esztétikus kialakítása.

Növények gondozása.

Anyag- és energiatakarékos, környezetbarát iskola működtetés.

Gyalogos és kerékpáros közlekedés ösztönzése.

A pedagógusok és a technikai dolgozók példamutatása.

Vannak olyan feladataink, amelyeket egész évben szem előtt kell tartanunk. Nem feledkezhetünk el iskolánk közvetlen környezetéről, elhelyezkedéséből adódó feladatainkról. Egész éves feladatunk a példamutató iskolai környezet fenntartása, hiszen csak ilyen „rendezett környezetben” valósulhat meg az egészséges nevelés. Az alábbi táblázat néhány fontos –az iskola elhelyezkedéséből adódó- elemet érint, a hozzá kapcsolódó célokkal, feladatokkal.

Az iskola elhelyezkedéséből adódó jellemzők	Célok	Tevékenység, feladat
Nagy forgalom	Közlekedési biztonság növelése A kerékpáros és gyalogos közlekedés segítése	Közlekedésbiztonsági ismeretek kiemelt tanítása
Zaj	Csökkentés	Fák, cserjék ültetése
Légszennyezés	Csökkentés	A növények gondozása, pótlása gyomtalanítás
Az iskolabelső	Tiszta, meghitt környezet	Festések, felújítások, a dekorációhoz falitáblák, mellék-helyiségekben szappan, WC papír és törölköző, portalanítás (atkák-allergia), gyakori szellőztetés, lábtörölők alkalmazása.
Vízfelhasználás	Egészséges ivóvíz, vízfogyasztás csökkentése	Víztakarékos öblítés, csapok karbantartása
Az iskola eszköz-ellátottsága	A tanítás-nevelés élményközpontúságának növelése, az esztétikai érzék fejlesztése – egészséges személyiség	A tantermekben írásvetítő, TV, video és számítógép lehetőség szerint, esztétikus dekorációk, falitáblák, szemléltető-anyagok, fényképezőgép, konyhai eszközök, ismeretterjesztő folyóiratok,

Az egészségnevelés iskolai területei

Az iskolai egészségnevelésnek ahhoz kell hozzájárulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt ésszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódások szilárdak legyenek, s **konkrét tevékenységekben alapozódhassanak meg.**

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe kell beépülni. Ezek közé tartoznak az alábbiak:

Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete.

Az egészséges testtartás, a mozgás fontossága.

Az értékek ismerete.

Az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe.

A betegségek kialakulása és a gyógyulási folyamat.

A barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben.

A személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete.

A tanulás és a tanítás technikái.

Az idővel való gazdálkodás szerepe.

A rizikóvállalás és határai.

A szenvedélybetegségek elkerülése.

A tanulási környezet alakítása.

A természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Az egészségnevelési program kialakításakor megjelennek olyan, az előző felsorolásból nyerhető, és az életkori sajátosságokhoz is illesztendő lényeges témák, mint például:

Az egészséges táplálkozás témái .

A szenvedélybetegségekkel való foglalkozás.

A szexuális felvilágosítás-nevelés, a családtervezés alapjai, az AIDS prevenció.

A betegség és a gyógyulást segítő magatartás (elsősegélynyújtás, gyógyszerhasználat).

A testi higiénia.

A környezeti ártalmak (zaj, légszennyezés, hulladékkezelés).

A személyes biztonság (közlekedés, rizikóvállalás).

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, az intézmény szervezetszervezéssel. Csak néhány példa:

Gondoskodunk az osztálytermek megfelelő, rendszeres szellőztetéséről.

Megfelelően tájékozódik az iskola a tanulók tanulást is befolyásoló egészségi állapotáról, a részképesség zavarokról. Megjelennek az ezzel kapcsolatos feladatok a pedagógiai programban, illetve a tényleges nevelő-oktató munkában.

Megfelel az osztálytermek berendezése az egészségügyi szempontoknak (igazodik az asztalok, székek mérete az egyes tanulók testmagasságához. Megfelelő a világítás. Megfelelő a számítógépek elhelyezése.) Figyelnek a pedagógusok a tanulók megfelelő testtartására. Az ülésrend kialakítása lehetővé teszi minden tanuló számára a megfelelő, egyéni adottságokat is figyelembe vevő (pl. rövidlátás, hallási zavar...) testhelyzetben történő figyelmet és tanulást. Ügyelünk arra, hogy az ülésrend időszakonkénti változtatásával nyújtsanak változatosságot a tanulók szemének és

gerincének terhelésében A napi munkarend, az órarend tervezésénél iskolánk gondoskodik a mozgásigény kielégítéséről. Beépítjük óraterveinkbe a tanórán belüli mozgáslehetőségeket is.

Az iskolánk és az egészségnevelés

Az egészségneveléssel kapcsolatos munka hatékonyságát az segíti, hogy iskolánk határozott – lehetőleg minden egészséggel kapcsolatos tevékenységre kiterjedő – tervvel rendelkezik. Fontos, hogy a terv feladatokat és a megvalósításukat szolgáló tevékenységeket tartalmazzon olyan fontos területekre, mint

az egészséges személyiségfejlődés elősegítése

az egészséges táplálkozás

a mindennapi testmozgás

a dohányzás, alkoholfogyasztás- és kábítószer használat megelőzése

az iskolán belüli bántalmazás megelőzése

a szexuális nevelés

Az iskolai évek alatt érdemi hatást lehet gyakorolni a tanulók személyiségfejlődésére, amely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, „az életideálok”, preferenciák kialakítását.

A környezet - és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. A természet-környezet óvása, védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. Az általa okozott természeti-környezeti szennyeződések károsan hatnak vissza a saját szervezete működésére.

Ennek szellemében kívánjuk nevelni a ránk bízott tanulókat, és programjainkkal a környék lakóinak környezet- és egészségtudatos magatartását is fejleszteni kívánjuk.

Tanulásszervezési és tartalmi keretek

Tanórai keretek

tantárgyakba beépítve

Tanórán kívüli keretek

tanulmányi kirándulás

sportnap

A tantárgyak lehetőségei, tanórai keretek

Szakmai elmélet és gyakorlat (1/11, 2/12, és 1/13. és 2/14. évfolyam)

A tanulók megtanulják a szakma gyakorlásához kapcsolódó egészségnevelési, természet- és környezetvédelmi ismereteket, ezeket megfelelően tudják hangsúlyozni, kiemelni.

Megismerik a szakmához kapcsolódó higiéniai követelményeket és tudják ezeket a gyakorlatban alkalmazni.

Tudják a szakmai ártalmak hatását az emberi szervezetre, képesek lesznek az egészségkárosodás megelőzésére.

Megismerik a szakma történetét és látják a környezetre gyakorolt hatását, tudják ennek az egyszerű vizsgálati lehetőségeit.

Képesek a tényeket szakma-specifikusan kiegészíteni, s ezen keresztül is megerősödik az ökológiai szemléletük.

Elsajátítják a szakma-specifikus munkát, és birtokában lesznek a környezetvédelmi ismereteknek.

Ki tudják emelni a szakma környezet- és egészségterhelő hatásait, megismerik a védekezés lehetőségeit (hulladékkezelés, védőszemüveg stb.).

Megismerik a környezetbarát technológiákat, a környezetbarát anyagokat, a termékek használatát.

Elsajátítják az anyag- és energiatakarékos gazdálkodási módokat.

Meglátogatják a szakmához kapcsolódó (helyi) létesítményeket, megfigyelik a helyes környezet- és egészségvédelmi technológiákat a gyakorlatban.

Tudják mérni a környezetet károsító elemek hatásait szakma-specifikus eszközökkel.

A tanulóiban kialakul a munkafegyelem és a technológiai fegyelem, a modern rendszertani szemlélet a szakmai környezet- és egészségvédelmi oktatás során.

A tanulók egészségnevelési ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy az iskolánkban lehetővé váljon az egészségért, egészséges életmódért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

Célkitűzéseink

A választott programok és az alkalmazott módszerek fejlesszék a tanulók szociális képességeit, adjanak lehetőséget új ismeretek megszerzésére (biológiai sokféleség, fenntartható fejlődés), rendszerezék, szelektálják, mélyítsék el a már meglévő ismereteket, szintetizálják az egyes tantárgyak nyújtotta analitikus ismereteket, tanítsanak rendszerszemléletre, alakítsanak ki kritikus gondolkodást, fejlesszék a környezeti harmónia megteremtése érdekében fontos képességeket (pl. problémamegoldó, konfliktuskezelési képességek, tolerancia, alternatív gondolkodás), ösztönözzenek az egészséges, környezetbarát életmód elsajátítására, alakítsanak ki környezeti érzékenységet, helyes szokásokat, viselkedési normákat, neveljenek a hagyományok tiszteletére, mutassanak követendő mintákat, ösztönözzenek felelősségteljes cselekvésekre (tárják fel, hogy mit tehet a tanuló egyéni életében a környezeti problémák megoldása, megelőzése érdekében), tárják fel a tanulók számára a globális kérdések alapvető gazdasági, társadalmi hátterét, tegyék világossá a tanulók számára, hogy az ember a természet része, és csak akkor van esélye a boldogulásra, ha kész együttműködni környezetével, és nem uralkodni akar felette.

Tanórán kívüli egészségnevelés

Az egészségnevelés témaköre nem korlátozódhat csak a tanórákra. Célunk, hogy a tanulóink az egészségnevelés fontosságát egész nap képviseljék. Ezért gondoskodunk olyan programokról, amelyek iskolai időn túl, szabadidős tevékenység idejében, szaktanárral végezhetőek.

A megvalósítás formái a következők lehetnek:

Pályázatok

Időről-időre kiadunk egy-egy egészségvédelmi témakört önálló kutatásra, feldolgozásra. A tanulók motiválása a legjobb munkák díjazásával történik. A születendő munka formája sokféle lehet: rajz, festmény, kollázs, fotó, film, interjú, irodalmi alkotás.

Akciók

A természet-környezetvédelem és az egészségügy jeles napjairól a tanórákba beépítve illetve külön programokat, szervezve emlékezünk meg és tudatosítjuk a jelentőségüket. A nap jellegének megfelelő vetélkedőt, akciót vagy kirándulást szervezünk, illetve pályázatot írunk ki. (pl.: Takarítási világnap, a Víz világnapja, Fák napja, Autómentes világnap, Véradó nap).

Egy-egy helyi környezeti probléma megoldására olyan akciókat szervezünk, amelyek felhívják a lakóhelyünk közösségének figyelmét egy-egy helyi vagy globális környezeti problémára. A megmozdulást többnyire magunk szervezzük, de csatlakozunk helyi vagy országos környezet- és egészségvédő szervezetek akcióihoz is (pl.: Takarítási világnap).

Iskolai zöld médiumok

Az iskolában megtalálhatók a környezeti témakörökkel foglalkozó könyvek, videofilmek, CD-lemezek.

Tanulmányi kirándulás

Szervezünk önköltséges, egy- vagy többnapos tanulmányutat egy-egy konkrét téma részletesebb megismerésére, egy-egy terület, táj megismerése céljából.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek

Az érdeklődő, ambiciózus tanulókat ösztönözzük arra, hogy vegyenek részt helyi, regionális és országos versenyeken.

Látogatások

Látogatást teszünk (lehetőség szerint) futópályán, teniszcsarnokban, sportpályákon, állatkertben, múzeumban, botanikus kertben, arborétumban, tanyán, nemzeti parkban, szeméttelen, hulladékégetőnél, szennyvíztisztító telepen, papírgyárban. Ennek során előre megadott szempontsor vagy feladatlap segítségével buzdítjuk a tanulókat az önálló felfedezésre, az ismeretek önálló feldolgozására.

Iskolai átfogó környezetvédelmi programok, projektek – Megszervezzük annak kiderítését, hogy mennyire „zöld” az iskolánk. Ennek keretein belül a tanulók felmérést végeznek az iskolai víz-, fűtés-, világításrendszerről, az ezzel kapcsolatos költségekről, kutatják a hulladék kezelési módjait, az irodaszerek beszerzési módját és egészségkárosító hatásait, felhasznált mennyiségét. Az effajta program nagyon hatékony lehet, hiszen egyszerre mozgósít tanárt, tanulót, technikai dolgozót és vezetőséget egyaránt.

Különválogató (szelektív) hulladékgyűjtés Megszervezzük a helyi hatósággal közösen az egész iskolára kiterjedő szelektív hulladékgyűjtést és elkülönített elszállítását, a papírhulladék, fémdoboz, és a szerves hulladék vonatkozásában. Ezen tevékenység határfoka nagy, hiszen jelentős mértékben kihathat a tanulók tágabb környezetére is.

Kapcsolattartás külső segítő partnerekkel A tanulók kapcsolatba kerülnek a helyi és országos környezet- és természetvédő civil szervezetekkel, ifjúsági tagozatként aktívan be is kapcsolódunk ezen mozgalmakba. Szervezünk a közeli bevásárlóközpont vezetőjének engedélyével próbavásárlást, hogy a hallgatók ismerkedjenek a reklámok fogásaival, a fogyasztói szokásokkal.

Előadások: A nagyon jól sikerült környezet-egészségvédelmi tanulói kiselőadásokból, illetve a kiírt pályázatok szóbeli védéséből rendezünk egy iskolai szintű programot is. Ez a tanulók, tanárok, környezet-egészségügyi nevelésének egyik hasznos módszere amellest, hogy fejleszti a tanulók

helyes önértékelését és pozitív megerősítését. Meghívunk ebben a témában jártas szülőket vagy szakembereket, sőt volt tanítványokat is!

Filmklub: Környezetvédelmi, egészségügyi problémákat tárgyaló filmeket nézünk és utána beszélgetés, véleménycsere történik.

Sikerkritériumok

Az egészségnevelés pedagógiai céljai, feladatai, illetve előírt követelményei határozzák meg azokat a tartalmakat, amelyek értékelése a feladatunk. Nevelő tevékenységünk során – mint azt a korábbi fejezetekből láthattuk – szakítani szeretnénk a passzív befogadás, a konvergens gondolkodás egyeduralma, a beszűkítés, az uniformizálás rossz gyakorlatával. Az értékmegőrzésre, az értékteremtésre és értékátadásra vállalkozunk, a tanuló teljes személyiségét fejlesztjük.

Az iskolánkban dolgozó pedagógusok egészségnevelési gyakorlatának színvonalát minősíthetjük az alábbi elvárások megítélésével. Célunk, hogy tanáraink színvonalasan képviseljék az itt leírtakat.

Célunk tehát, hogy pedagógusaink

Rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság és az együttélési morál alakítása során mintaként szolgálnak.

Felkészülésüket hasssa át az együttműködésre való törekvés.

Igyekezzenek fenntartani az egyensúlyt a személyiség szabadsága és a munkavégzés rendje között.

Tanulóink számára jól szervezett tevékenységek során biztosítsanak sokoldalú, személyes tapasztalatszerzési lehetőséget és kommunikációs helyzetet.

Adjanak alkalmat az önálló elemzés, szabály, sejtés, tanulói megfogalmazásának.

Segítsék a szabály, összefüggés, megállapítás, napi élethelyzetekben megjelenő példáinak a felismerését.

Olyan lehetőségeket biztosítsanak, hogy a tananyag legyen természetes valóságában tanulmányozható, és élményt nyújtson.

Szervezzék meg az egyéni és kooperatív tanulás formáit, biztosítsák a differenciálás lehetőségeit a képességek fejlesztésének folyamatában.

Célozzák meg a rendszerszemléletű gondolkodás kialakítását.

A tevékenységek szervezése és koordinálása során pedagógusaink biztosítsák

a tanulói kíváncsiság megőrzését,

az aktivitás fenntartását és megerősítését,

a belső motivációs bázis fejlesztését,

az általános és különleges adottságok felismerését, fejlesztését,

a megismerő és rövid úton célravezető stratégiák felismerését, lehetőségeit,

a tanuló jogát véleményének megfogalmazására, a tévedésre, elgondolásainak módosítására, az új utak keresésére,

az igények kialakulását a gondolatmenetek elemzésére, a problémamegoldás folyamatának tudatos tervezésére, megvalósítására és a szükséges következmények számbavételére is.

Ellenőrző-értékelő tevékenységünk főbb szempontjai

Az ellenőrzés bizalomra épüljön, és az elért tudásszint megismerésére irányuljon. Ennek alapján lehetséges a további célmeghatározás.

Mindig biztosítsuk a javítás lehetőségét, amely tükrözze a következetes igényességet.

Az értékelés során a nevelő körültekintő, lényegre irányuló, tárgyilagos, egyértelmű információkat adjon, amely tükrözi a fejlődés irányát és fokát, minősítve a személyes előrehaladást, és határozott instrukciókat adva a továbblépéshez.

Fontos az összefüggések meglátásának segítése.

A környezeti-egészségvédelmi nevelés eredménye nem mérhető olyan egzakt módon, mint a tantárgyi tudás. Az sem egyértelmű, hogy mi tekinthető az iskolai és mi a családi nevelés eredményének.

A fejlődés folyamatos követése és az iskolai célokkal történő összevetése alapvető nevelői kötelesség.

Eredményvizsgálatunk

az egyes tanulók esetében az iskolai cél- és értékrendszer megvalósulására, a szociális képességek alakulására, a beállítódások és értékorientáció fejlődésére, a csoporthelyzet megismerésére, és a konfliktuskezelés módjára irányul.

Az osztályközösségek esetében a csoportviszonyok alakulásának, a közvéleménynek, a morális gondolkodásnak, az informális kapcsolatrendszernek, a tevékenységrendszernek a megismerésére irányul.

Eredményvizsgáló módszereink a következők lehetnek:

folyamatkövető megfigyelés,
célzott megfigyelés,
helyzetfelmérés (szociometriai vizsgálat),
tevékenységelemzés,
egyéni és csoportos megbeszélés, interjú.

A nevelői követelmények teljesítésének ellenőrzéséhez az alábbi módszerek közül választunk:

a személyiségjellemzők és a feladatellátás minőségének megfigyelése,
spontán és irányított személyes beszélgetések,
írásos felmérés, illetve kérdőíves vizsgálat,
nevelői teljesítmény és dokumentáció elemzése,
a helytállás aktivitásának és minőségének követéses vizsgálata.

A tanulók környezeti, egészségvédelmi ismereteinek bővítésével, rendszerezésével, az összefüggések feltárásával meg kell alapozni, hogy lehetővé váljon a környezetért, a jövő generációjának egészségéért felelős viselkedést vállaló személyiség formálása.

Módszerek

Modellezés

Hatásvizsgálatok,
Rendszermodellezés,
Előrejelző, működő modellek készítése, elemzése.

Riport módszer

Kérdőíves felmérés,
Direkt riportok,
Fotóriport.

Projekt módszer

Analízis – akció projektek

Terepgyakorlati módszerek

Terepgyakorlatok,
Táborok,
Térképkészítés,
Egyszerű megfigyelések,
Célzott megfigyelések, mérések.

Aktív, kreatív munka

Természetvédelmi és fenntartási munkák,
Rekonstrukciós munkák,
Madárvédelmi feladatok ,
Szelektív hulladékgyűjtés.

Közösségépítés

Csoportszervezés a környezet-egészségügyi nevelés érdekében.

Művészi kifejezés

Vizuális művészet a környezeti nevelésben,
Irodalmi alkotások,
Zeneművészet,
Fotóművészet,
Táncművészet,
Népművészet,
Esztétkai érzékenység és élmény fejlesztése,
A tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén.

Erőforrások

Személyi erőforrások

Belső

Az iskolában dolgozó pedagógusok példamutatása adja elsősorban a környezeti nevelés hitelességét.

Az iskolánk technikai dolgozói napi munkájukat igyekeznek környezetbarát technikákkal megvalósítani. Munkájukban igényesek, nyitottak az ésszerű változásokra, érdeklődők az iskolai élettel kapcsolatban.

A környezeti nevelés formái között megtaláljuk az önkéntességet, amelyre a mi iskolánkban is tudunk számítani

A belső erőforrás fontos tényezője az iskolánkba járó tanulók.

Külső

A helyi intézményekkel, vállalatokkal a kapcsolattartás megfelelő: -önkormányzat, középiskolák .

A szakképzés gyakorlati helyeivel a kapcsolattartás folyamatos.

A szülőkkel való kapcsolattartás a felnőttoktatásban már nem jellemző, de a tanulók életvitelének megváltozásán, a szemléletformáláson keresztül talán rájuk is hatni tudunk.

Anyagi erőforrások

A fenntartó támogatja az iskola környezeti nevelés programjának megvalósítását, az Ökoiskola címnek való méltó megfelelést.

Pályázatok segítségével nyári táborozást, terepgyakorlatokat, erdei iskolákat stb. próbálunk megvalósítani.

A helyi források bevonásában szorosabban együtt kell működnünk más oktatási intézményekkel és civil szervezetekkel .

A helyi szolgáltató cégek támogatását – mind anyagi, mind természetbeni – célszerű megnyerni.

Kommunikáció

Iskolán belüli

A tanulókat a zöld falújságon, illetve személyes kapcsolattartáson keresztül tájékoztatjuk az aktualitásokról.

Egy pedagógus koordinálja az iskolai környezeti nevelési program elemeinek megvalósítását.

A minőségbiztosítási, értékelési terven keresztül, pl. kérdőíves, vagy személyes beszélgetésen keresztül az iskolán belüli kommunikáció jobban megvalósulhat.

Iskolán kívüli

Az iskolában történő eseményekről, az elért eredményekről a kerület lakosságát a sajtó útján tájékoztatjuk. A zöld mozgalmak akcióiról, kampányairól, pályázati lehetőségekről különféle zöld kiadványok, mint pl. Ökotáj, Zöldpók, TermészetBÚVÁR és az elektronikus kommunikáció révén szerzünk tudomást.

Környezeti nevelési programunk

Alapok

Törvényi háttér:

A **közoktatásról szóló törvény** 2003. évi módosítása, a LXI. tv. 48. § (3.) bekezdése alapján: „Az iskola nevelési programjának részeként el kell készíteni az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési programját. Az iskolai egészségnevelési programnak tartalmaznia kell az egészségfejlesztéssel összefüggő iskolai feladatokat...”

A 28/2000. (IX.21.) OM rendelete szerint „Az iskola helyi tantervébe – az osztályfőnöki nevelő és oktató munkához kapcsolódva – be kell építeni az egészséges életre nevelést, illetve az egészségvédelmet szolgáló tananyagot...”

Az **Alkotmány** környezetvédelemmel kapcsolatos paragrafusai:

8. §: A Magyar Köztársaság elismeri az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait, ezek tiszteletben tartása és védelme az állam elsőrendű kötelessége.

16. §: A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit.

18. §: A Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez.

70. §: A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.

Az *állatok védelméről és kíméletéről* szóló 1998. évi XXVIII. **Törvény** célja, hogy elősegítse az állatvilág egyedeinek védelmét, fokozza az emberek felelősségtudatát az állatokkal való kíméletes bánásmód érdekében, valamint meghatározza az állatok védelmének alapvető szabályait. A törvény kimondja, hogy az oktatás során állatkísérletek elvégzésére a diákokat nem lehet kötelezni.

Nemzeti Környezetvédelmi Program (a Kormány 2031/1998. határozata) helyzetértékelése szerint: „A környezetvédelemben felmerülő problémák jelentős része vezethető vissza arra a tényre, hogy Magyarországon még nem megfelelő szintű a környezeti tudatosság foka. A lakosság ismeretei a környezetről, a környezetvédelemtől, annak megóvásáról hiányosak, és többnyire nem megfelelő színvonalúak”. A társadalmi részvétel és tudatosság erősítésében kiemelkedő szerepe van a közoktatási, felsőoktatási és kulturális intézményekben folyó tevékenységnek.

1999-ben elkészült a **Nemzeti Biodiverzitás Stratégia**, a Globális Környezeti Alap és az UNEP (ENSZ) támogatásával. Az akcióprogram elkészítését az 1992-es Rió de Janeiróban megrendezett *Környezet és Fejlődés Konferencián* aláírt – általunk 1995-ben ratifikált biodiverzitás egyezmény – tette feladatunkká. E szerint minden államnak joga és kötelezettsége megőrizni saját természeti értékeit, gazdaságát, és az abból szerzett tudást. Ez csak társadalmi összefogással valósítható meg.

A 2000. évi **Hulladékgazdálkodásról szóló XLIII. Törvény** 54. §-a kimondja, hogy a Kt. 54-55. §-ában foglaltak alapján a hulladékgazdálkodással kapcsolatos ismereteket oktatni kell, azok a Nemzeti Alaptanterv részét képezik. Ezeknek az ismereteknek az oktatásával és terjesztésével – az állami, önkormányzati intézmények és más szervezetek bevonásával, valamint közszolgálati hírközlő szervek igénybevételével – elő kell segíteni, hogy a társadalom környezeti kultúrája növekedjen.

A **Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogram** (1996) 9.5 pontja részletesen foglalkozik a környezet-egészségügy oktatásával, nevelésével. Az oktatás, nevelés és szakképzés környezet-egészségügyi feladatait két nagy területre osztja:

Környezet-egészségtani szakismeretekre és módszerekre azoknak a szakembereknek van szükségük, akiknek ez munkakörükkel közvetlenül összefügg. Számukra ezt a képzés során a képzési követelmények előírják.

A környezetegészség kultúrája ugyanakkor az életvitel részeként a hétköznapi tudás és szokásrendszer egyik fontos eleme, minden embert érintő kulturális tényező. E kultúra az emberek életviteli szokásaiban, életmódjukban, értékrendjükben tükröződik. Kialakulása a családi szocializációban kezdődik, később az intézményes nevelés, oktatás és az iskolarendszeren kívüli hatások együttesen formálják.

1998-ban, Koppenhágában a WHO Európai Regionális Bizottsága elfogadta az **Európai Egészség 21.** nyilatkozatot, amelynek célkitűzései többek között kimondják, hogy 2015-re a lakoságnak a társadalom minden rétegében egészségesebb életmódot kell kialakítani, és hogy a régió lakosságának olyan biztonságosabb fizikai környezetben kell élnie, ahol az egészségre veszélyes szennyező anyagok nem haladhatják meg a nemzetközileg elfogadott határértékeket.

Az Egészségügyi Világszervezet számos idevonatkozó dokumentuma, az „Egészség 21” Regionális Stratégia szakmai háttérrel nyújt a hazai az **„Egészség évtizedének Johan Béla Nemzeti Programja”** 2002 kidolgozásához. Előzménye a Nemzeti Népegészségügyi Program (1066/2001 Kormányhatározat). A Program illeszkedik az EU népegészségügyi prioritásaihoz, és hazánk uniós csatlakozása további lendületet adott a sikeres végrehajtásnak.

A **köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. többször módosított törvény** szerint a pedagógiai programok felülvizsgálatánál, az eddiginél nagyobb hangsúlyt kell fordítani a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésével kapcsolatos feladatokra, s a nevelés elsőrendű jelentőségű. A pedagógiai programok átalakításánál a személyiség és közösség fejlesztés megtervezésében kiemelt hangsúlyt kell fektetni a NAT kiemelt közös követelményeire, köztük a környezeti nevelésre.

A 41. § 6. pontja szerint az iskola „felderíti a gyermekek és hallgatók fejlődését veszélyeztető okokat, és pedagógiai eszközökkel törekszik a káros hatások megelőzésére, illetőleg ellensúlyozására. Szükség esetén a gyermek, a hallgató érdekében intézkedést kezdeményez”.

Az iskolai munkát tartalmi alapjaiban szabályzó közös követelményei között találjuk a környezeti nevelést. „A környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelv.”

A **Nemzeti Alaptanterv** kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. sz. kormányrendelet kiemelt fejlesztési feladatként definiálja a környezeti nevelést. Elengedhetetlenül szükséges a NAT részeként a környezetvédelmi, természetvédelmi oktatás továbbfejlesztése. 1998-ban tizenhárom környezeti neveléssel foglalkozó társadalmi szervezet összefoglalta a környezeti nevelés eddig elért eredményeit és a **Nemzeti Környezeti Nevelési Stratégia** c. kiadványban megfogalmazta a közeljövő fontosabb feladatait. 2003-ban megjelent a kibővített, átdolgozott kiadás.

A környezeti nevelés célja

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. (NAT 2003)

A környezeti nevelés szinterei az iskolában

Az összes tantárgy tanórai foglalkozásai.

A nem hagyományos tanórai foglalkozások.

Tanórán kívüli foglalkozások (pl. szakkörök, önköltséges tábor, rendezvények, versenyek).

Az iskola környezettudatos működése és az ezzel kapcsolatos foglalkozások.

Életünk és hagyományaink a környezeti nevelés terén

Az oktatott szaktárgyakban kitérünk a környezeti nevelés szempontjaira.

A tanulók anyagi támogatás esetén – erdei iskolákban vesznek részt. A kirándulások és nyári táborok kiváló helyszínei a környezeti nevelésnek.

Az éves osztálykirándulások tervezése során is szempont lehet a hagyományos, szerves gazdálkodás megismertetése.

Általános, hosszú távú céljaink

Elősegíteni a természet tiszteletét, megőrzését, beleértve az összes élettelen és élő létezőt, így az embert is annak környezetével, kultúrájával együtt.

Hozzájárulni a Föld egészséges (természetes, ökológiai) folyamatainak visszaállításához, kialakítani a környezettel való harmóniára törekvést.

Elősegíteni a környezettudatos magatartás és életvitel kialakítását.

Kialakítani a környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartást, egyéni és közösségi szinten egyaránt, amely váljon a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi alapelvvé.

Érzékennyé tenni a tanulókat a környezet állapota iránt.

Irányítani őket a szelektív hulladékgyűjtés szemléletének elsajátítására.

Bekapcsolni az iskolát a közvetlen környezet értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.

Az tanulmányok befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat

Fenntartható fejlődés: A jelenlegi generációk szükségleteinek kielégítése oly módon, amely nem veszélyezteti a jövő nemzedékek szükségleteinek kielégítését.

A növekedés korlátai: A Föld, és a földi erőforrások végeességéből adódó korlátok, amelyek lehetetlenné teszik az emberiség lélekszámának, és anyagi javainak folyamatos gyarapodását.

Alapvető emberi szükségletek: Minden ember és társadalom igénye és joga, a túléléshez szükséges energiához és anyagokhoz való igazságos és egyenlő hozzáférés, és a Föld lehetőségeihez mért kielégítő életminőség megvalósítása.

Az elővigyázatosság elve: A megfontolt, a nem kívánt következményekre is figyelemmel lévő, az ökológiai folyamatokba a lehető legkevesebb beavatkozó döntéshozatal szükségessége olyan esetekben, amikor nem ismerünk minden körülményt, és/vagy amikor az adott kérdésre vonatkozó tudományos álláspont megosztott.

Kölcsönös függőség: A minden elem és életforma (beleértve az embereket is) között fennálló kölcsönös és egyenrangú függőségi kapcsolatok a természeti rendszerekben.

Alkalmazható módszerek környezeti nevelésünk számára

Természettudományos megfigyelések a szaktárgyi órákon, erdei iskolákban, kirándulásokon.

Interjúk, felmérések készítése az emberek és a környezet viszonyáról, jegyzetek, feladatmegoldások összehasonlítása, elemzése.

Új ismerethez kapcsolódó kérdések megfogalmazása csoportosan.

Adatgyűjtés, feldolgozás információrögzítés együttműködéssel.

Fogalmak, jelenségek, összefüggések, törvényszerűségek kollektív definiálása, pontosítása, tisztázása.

Viták, szituációs játékok.

Természetvédelmi tevékenységek (madárvédelem, faültetés). Részvétel a helyi környezetvédelmi tevékenységben (helyi környezetvédelmi program megismerése).

Konkrét, rövidtávú célok, feladatok, sikerkritériumok

Az oktatásban ki kell emelni a hagyományok megismerését, tiszteletét!

Az oktatásban a környezetbarát technológiák fontosságát hangsúlyozni kell!

Meg kell ismerni iskoláink környezetét, védeni, gondozni kell azt!

A település környezetvédelemmel foglalkozó cégeit be kell vonni a közös munkába!

A szelektív hulladékgyűjtés fontosságát hangsúlyozni kell!

A környezetvédelmi szakkör beindítását elsődleges célnak kell tekinteni!

A házirendben a viselkedéskultúrát ki kell emelni, tartalmazzon "zöld" fejezeteket is!

Környezetvédelmi vetélkedőkön való részvételre való buzdítás.

A zöld szervezetekkel intenzívvé kell tenni a kapcsolatot!

A környezeti nevelés, a nevelés és oktatás valamennyi területén jelenjen meg!
A helyi tantervekben témakörönként és a tanmenetekben is konkrétan megjelöljük a környezeti neveléssel kapcsolatos feladatokat és az alkalmazandó módszereket.
Az iskolai élet egészét átfogó környezeti nevelés valósuljon meg!
Környezetvédelmi szemléletű helyi tantervek készüljenek!
Több környezeti nevelési tartalom jelenjen meg a tanórákon!
Változatosabb tanítási, tanulássegítési környezeti nevelési módszerek kerüljenek alkalmazásra!
A pedagógusok, a felnőtt dolgozók legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!
A felnőttek rendelkezzenek mindazon ismeretekkel, szakmai hozzáértéssel és személyiségvonásokkal, amelyek a környezettudatosság alakítása során mintaként szolgálnak!
Egyre több tanár vegyen részt a programokon!
Az iskola tisztaságának javítása, a szemét mennyiségének csökkentése, a helyes vásárlási szokások kialakítása, kevesebb csomagolási hulladék a szemetesekben, takarékoskodás a vízzel és a villanyárammal, nagyon fontos feladatok.
Ne legyenek nyitva felejtett, illetve rosszul elzárt csapok, égve felejtett lámpák!
Csökkenjen az iskolai áram és vízfogyasztás!
Legyenek a tanulók környezetük és szülőföldjük védelmezői!
Beszélgetéseken egyre többször legyen téma a szülőföld értéke!
A tanuló kötődjön környezeté egy darabjához, és ezen keresztül érezze át környezetünk megóvásának fontosságát!
Fejlesszük a tanulók problémamegoldó gondolkodásmódját, az önálló ismeretszerzés képességét, megalapozva az élethosszig tartó tanulást!

XIV. A tanulók jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

A magatartás és a szorgalom értékelése

A tanulók életkori sajátosságaira való tekintettel a nevelőtestület úgy döntött, hogy a tanulók magatartását és szorgalmát 2004/2005. tanévtől kezdve nem értékeljük.

A tanulók jutalmazásának formái

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten folyamatosan jó teljesítményt nyújt és jó tanulmányi eredményt ér el, az iskola vezetősege jutalomban részesítheti.

Az elismerés formái:

- ❖ szaktanári dicséret
- ❖ osztályfőnöki dicséret
- ❖ igazgatói dicséret
- ❖ könyvjutalom

A pedagógiai programmal kapcsolatos egyéb intézkedések

- **A pedagógiai program érvényességi ideje**

Az iskola 2017. szeptember 1-jétől folytatja nevelő- és oktatómunkáját e pedagógiai program alapján. Érvényességi ideje 6 tanévre, 2023. augusztus 31-ig szól.

A pedagógiai program a Köznevelési Törvény rendelkezései szerint, az engedélyeztetés után lép hatályba.

Az intézmény első ízben 2001. szeptemberétől szervezte meg nevelő-oktató munkáját a pedagógiai program alapján. 2003. júniusában a fenntartó kezdeményezésére a tantestület felülvizsgálta és a fenntartó a közoktatási törvény előírásai szerint az iskola nevét módosította és a munkaerő-piaci viszonyokhoz igazodva új szakmákkal bővítette a képzési kínálatot.

A tantestület 2004. júniusában a pedagógiai program teljes – minden fejezetre kiterjedő – felülvizsgálatát, értékelését elvégezte és a szükséges módosításokat megtette.

Feladat volt, hogy a pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület értékelje, megtárgyalja, különös tekintettel arra, hogy a helyi tanterv szerinti oktatásban részt vevő tanulók az előírt követelményeket milyen szinten teljesítették.

2007. júniusában profilbővítés, névváltoztatás és szakbővítés miatt a teljes pedagógiai program átdolgozásra került.

2010. novemberében a program egyes elemeinek szükségszerű átdolgozása és a névváltoztatás miatt ismét módosításra került sor.

2013. március 31-ig a szakképzési törvény változásai miatt került sor a pedagógiai program helyi tantervi részének átdolgozására.

2014-ben ismét névváltoztatás és feladatbővítés miatt került sor a pedagógiai program pontosítására.

2016-ban névváltozás és az OKJ változása miatt került sor a módosításra.

2017-ben a székhelyváltás és a vidéki telephelyek megszüntetése miatt kellett átdolgozni a pedagógiai programot.

A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok, és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.

A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

- az iskola igazgatója,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- az iskola fenntartója.

A módosítások elfogadása a törvényi rendelkezések értelmében a nevelőtestület döntési jogkörébe tartozik.

A módosított pedagógiai programot az adott tanév szeptember 1. napjától kell bevezetni.

A pedagógiai program véleményezése, elfogadása és jóváhagyása

Elfogadás előtt a nevelőtestület is véleményt nyilvánított, javaslatai a végleges változatba bekerültek.

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület elfogadta.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az iskola a pedagógiai programját jóváhagyás után a diákok és az érdeklődők részére nyilvánosságra hozza, megkönnyítve ezáltal is a tájékozódást illetve. az iskolaválasztást. A program részletes változatából egy-egy példány a fenntartónál, az iskola irattárában és az igazgatóságon kerül elhelyezésre, valamint az iskola honlapján (www.liaiskola.hu) is megjelenítésre kerül.